

Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

Katedra mediálních a kulturních studií a žurnalistiky

**PROMĚNY REDAKCE A MEDIÁLNÍCH RUTIN
MODERÁTORŮ SPORTOVNÍ ZPRAVODAJSKÉ
RELACE BRANKY, BODY, VTEŘINY**

*Changes in the editorial office and media routines of sports
news presenters Branky, body, vteřiny*

Bakalářská diplomová práce

Klára OTTOVÁ

Vedoucí práce: Mgr. Věra Bartalosoová, Ph.D.

Olomouc 2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou diplomovou práci vypracovala samostatně pouze na základě pramenů uvedených v bibliografickém soupisu literatury na konci práce. Počet znaků v práci včetně mezer je 88 129.

V Olomouci dne: 24. dubna 2024

.....

Klára Ottová

Poděkování

Ráda bych na tomto místě poděkovala především své vedoucí diplomové práce Mgr. Věře Bartalosoové, Ph.D., která mi dala důležité a cenné rady k tvorbě této práce. Rovněž bych chtěla poděkovat všem informantům mého výzkumu z řad týmu hlavní sportovní zpravodajské relace Branky, body, vteřiny, kterými byli Vojtěch Bernatský, Barbora Černošková, Miroslav Langer, David Lukšů a Petr Vichnar, bez jejichž ochoty bych nebyla schopná tuto práci zrealizovat.

Abstrakt

Tato bakalářská diplomová práce se zabývá proměnami redakce a mediálními rutinami moderátorů sportovní zpravodajské relace Branky, body, vteřiny. Hlavním cílem této práce je zjistit, jak se změnil mediální rutiny moderátorů Brank, bodů, vteřin po zavedení editorské pozice k 1. dubnu 2012. K naplnění cíle práce byla zvolena kvalitativní výzkumná metoda v podobě polostrukturovaných rozhovorů s pěti informanty z Redakce sportu České televize, kteří se přímo podílejí na tvorbě hlavní sportovní zpravodajské relace Branky, body, vteřiny. Základem teoretického rámce jsou koncepty mediálních rutin a teorie výběru zpráv.

Klíčová slova

Česká televize, sportovní zpravodajství, hlavní sportovní zpravodajská relace, Branky, body, vteřiny; mediální rutiny, moderátor, editor

Abstract

This bachelor's thesis deals with the editorial changes and media routines of sport news presenters of the sports news session Branky, body, vteřiny. The main aim of this thesis is to find out how the media routines of the presenters of Branky, body, vteřiny have changed after the introduction of the editor's position on 1 April 2012. In order to fulfil the aim of the thesis, a qualitative research method was chosen in the form of semi-structured interviews with five informants from the Czech Television Sports Editorial Office who are directly involved in the production of the main sports news programme Branky, body, vteřiny. The theoretical framework is based on the concepts of media routines and gatekeeping theory.

Key Words

Czech television, sport news, the main sports news session, Branky, body, vteřiny; media routines, TV presenter, gatekeeper

Obsah

ÚVOD	7
1. BRANKY, BODY, VTEŘINY	10
1.1. VZNIK HLAVNÍ SPORTOVNÍ ZPRAVODAJSKÉ RELACE	10
1.2. BRANKY, BODY, SEKUNDY	11
1.3. BBV PO VZNIKU ČESKÉ TELEVIZE	12
1.4. NOVÝ FORMÁT BRANEK, BODŮ, VTEŘIN	13
2. SPORTOVNÍ ZPRAVODAJSTVÍ.....	15
3. MEDIÁLNÍ RUTINY	17
3.1. NOVÝ DÁNSKÝ REDAKČNÍ SYSTÉM	18
3.2. MODERÁTOR.....	20
3.3. SPORTOVNÍ EDITOR.....	22
3.4. VÝBĚR ZPRÁV.....	24
3.5. TVORBA SPORTOVNÍHO TELEVIZNÍHO ZPRAVODAJSTVÍ A JEHO OBSAHU	26
3.5.1. <i>Televizní sportovní reportáž</i>	26
4. METODIKA	28
4.1. VYMEZENÍ CÍLE VÝZKUMU A VÝZKUMNÝCH OTÁZEK	28
4.2. KVALITATIVNÍ VÝZKUM	30
4.2.1. <i>Polostrukturované rozhovory</i>	31
4.3. VÝZKUMNÝ VZOREK.....	33
4.3.1. <i>Medailonky zpovídaných respondentů</i>	34
5. ANALYTICKÁ ČÁST	37
5.1. MEDIÁLNÍ RUTINY	37
5.2. MODERÁTOR HLAVNÍ SPORTOVNÍ RELACE BRANKY, BODY, VTEŘINY	40
5.3. EDITOR HLAVNÍ SPORTOVNÍ RELACE BRANKY, BODY, VTEŘINY	44
5.3.1. <i>Kontrola reportáží</i>	45
5.4. VÝBĚR ZPRÁV.....	47
5.5. TVORBA HLAVNÍ SPORTOVNÍ ZPRAVODAJSKÉ RELACE BRANKY, BODY, VTEŘINY A JEJÍHO OBSAHU	50
5.5.1. <i>Televizní sportovní reportáž</i>	52

ZÁVĚR.....	55
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	59
SEZNAM INTERNETOVÝCH ZDROJŮ.....	62
SEZNAM ZKRATEK.....	63
SEZNAM PŘÍLOH.....	64
PŘÍLOHY	65
<i>Příloha č.1: Výzkumné otázky k rozhovorům – editoři BBV.....</i>	<i>65</i>
<i>Příloha č. 2: Výzkumné otázky k rozhovorům – současní moderátoři BBV.....</i>	<i>66</i>
<i>Příloha č. 3: Výzkumné otázky k rozhovoru – současný moderátor BBV, moderátor BBS</i>	
.....	67

Úvod

Česká televize vysílá *Branky, body, vteřiny* nepřetržitě od 11. března 1956. Hlavní sportovní zpravodajská relace je zároveň nejstarším pořadem České televize a za tu dobu prošla několika proměnami. V průběhu let se měnili nejen moderátoři, ale i vysílací čas nebo název. S nástupem Petra Dvořáka do funkce generálního ředitele České televize prošlo zpravodajství zásadní proměnou. Jednou z nich bylo zavedení editorské pozice k 1. dubna 2012, které změnilo dosavadní mediální rutiny moderátorů BBV. Do té doby byli moderátoři nejen hlasateli hlavního sportovního zpravodajství, ale i editory samotného vysílání. Námětem pro bakalářskou práci byl rozhovor se současnou moderátorkou *Branek, bodů, vteřin* Barborou Černoškovou, která v průběhu mé exkurzi ve sportovní redakci tuto změnu zmínila.

Tato bakalářská diplomová práce si klade za cíl zjistit, jak se proměnily mediální rutiny moderátorů *Branek, bodů, vteřin* po zavedení editorské pozice k 1. dubna 2012. Jelikož tato reorganizace nebyla nikde definována, mým dalším záměrem je specifikovat samotný důvod zavedení pozice editora.

Bakalářská diplomová práce bude rozdělena do tří kapitol – teoretické, metodologické a analytické. Počáteční kapitola teoretické části představí historický kontext hlavní sportovní zpravodajské relace *Branky, body, vteřiny*. Druhá kapitola se bude stručně věnovat teoretickému uchopení sportovního zpravodajství. Následující oddíl se zaměří na výklad pojmů vztahujících se k mediálním rutinám. Dále specifikuje roli editora a moderátora společně s tvorbou sportovního zpravodajství a jeho obsahu. Dílčím teoretickým segmentem bude také výběr zpráv.

V druhé části bakalářské práce specifikuji zvolenou výzkumnou metodu, kterou uplatním pro dosažení výzkumného cíle. Ke sběru výzkumných dat využiji techniku kvalitativního dotazování v podobě polostrukturovaných rozhovorů s vybranými členy sportovní redakce České televize. Polostrukturované rozhovory budou realizovány se současnými moderátory Vojtěchem Bernatským, Barborou Černoškovou a Petrem Vichnarem, kteří hlavní sportovní relaci uváděli i před zavedením nového formátu BBV v roce 2012. Dále povedu rozhovory s editorem BBV Miroslavem Langerem a s šéfreditorem Davidem Lukšů.

V rámci metodologické části práce definuji hlavní výzkumnou otázku, která zní: *Jak se změnila mediální rutiny moderátorů Branek, bodů, vteřin s nástupem editora?*

S hlavní výzkumnou otázkou jsou spjaty i dílčí výzkumné otázky: *Jaké byly mediální rutiny moderátorů ve sportovní redakci před 1. dubnem 2012? Jaké jsou současné mediální rutiny moderátorů a editorů ve sportovní redakci? Jaká byla motivace k zavedení pozice editora pro sportovní zpravodajství Branky, body, vteřiny?* Hlavní výzkumnou otázku společně s dílčími otázkami nebudu klást explicitně, s výjimkou poslední dílčí otázky: *Jaká byla motivace k zavedení pozice editora pro sportovní zpravodajství Branky, body, vteřiny?* Všechny otázky budou zodpovězeny na základě sérií otázek, které se budou vzhledem k různorodosti respondentů mírně lišit.

V závěrečném oddílu budu analyzovat polostrukturované rozhovory s respondenty. Následná interpretace provedeného výzkumu nastíní, jak se projevil nástup editora *Branek, bodů, vteřin* v mediálních rutinách moderátorů pořadu.

Tématem mediálních rutin se ze všeobecného hlediska již v minulosti zabývalo několik autorů. Například studentka Univerzity Palackého v Olomouci Kristýna Janošková se v roce 2019 věnovala mediálním rutinám redaktorů ve zpravodajské redakci ostravského studia České televize a dále také chodu redakce při přípravě regionální zpravodajské relace Události v regionech (Ostrava).¹ O tři roky dříve zkoumala studentka Eva Pětvalská z Univerzity Palackého mediální rutiny deníku Mladá fronta Dnes, konkrétně jejich proměny v souvislosti se změnou šéfredaktora. Z výzkumných dat její bakalářské diplomové práce vyplynulo, že se redakce proměnila z technického hlediska. Celkové zaměření deníku se po nástupu nového šéfredaktora zásadně neproměnilo a většina rutin zůstala zachována.² V roce 2020 analyzovala Tereza Baráková z Univerzity Karlovy roli moderátora televizního zpravodajství veřejnoprávní i komerční televize. Moderátor zpravodajské relace Události podle autorky není jen tváří obsahu sdělení, ale také se přímo podílí na tvorbě pořadu. Zatímco je moderátorův podíl na tvorbě pořadu ve veřejnoprávní televizi až 30 %, v komerční televizi v pořadu Televizní noviny je tento podíl pouze 17 %.³

¹ JANOŠKOVÁ, Kristýna. *Mediální rutiny redaktorů ve zpravodajské redakci ostravského studia České televize* [online]. Olomouc, 2019 [cit. 2024 03. 08.]. Dostupné z: https://theses.cz/id/28xj6s/Bakalsk_prce_-_Kristina_Janokov.pdf. 96 s. Diplomová práce (Bc.) Univerzita Palackého, Filozofická fakulta, Katedra mediálních a kulturních studií a žurnalistiky. Vedoucí diplomové práce Mgr. et Mgr. Karel Páral, Ph.D. str. 43.

² PĚTVALSKÁ, Eva. *Mediální rutiny deníku Mladá fronta Dnes a jejich proměny v souvislosti se změnou šéfredaktora v roce 2014* [online]. Olomouc, 2016 [cit. 2024 03. 08.]. Dostupné z: https://theses.cz/id/8f955v/Bakal_sk_prce_P_tvalsk.pdf. 56 s. Diplomová práce (Bc.) Univerzita Palackého, Filozofická fakulta, Katedra mediálních a kulturních studií a žurnalistiky. Vedoucí diplomové práce Mgr. et Mgr. Karel Páral, Ph.D. str. 49.

³ BARÁKOVÁ, Tereza. *Role moderátora TV zpravodajství. Komparativní analýza veřejnoprávní a komerční televize* [online]. Praha, 2020 [cit. 2024 03. 08.]. Dostupné z:

Prokop Rímský, student Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy, sestavil v roce 2016 komplexní studii *Historie Redakce sportu České televize v letech 1993-2015*, která popisuje existenci Redakce sportu v průběhu 25 let v kontextu vývoje České televize.⁴ Jeho diplomová práce volně navazuje na práci Roberta Záruby *Svědectví o historii Hlavní redakce tělovýchovy a motorismu Československé televize Praha*. Podle Prokopa Rímského obě práce tvoří celek popisující šedesátiletou historii sportovního vysílání Československé televize, posléze i České televize.⁵ V pátém úseku *Sportovní zpravodajství* autor práce mapuje i historii hlavní sportovní zpravodajské relace *Branky, body, vteřiny*. Konkrétně podkapitola 5.3.2 *Evergreen Branky, body, vteřiny v dnešní podobě* charakterizuje proměnu relace v roce 2012 a s ní nově zavedenou pozici editora *Branek, bodů, vteřin*, která přebírá dosavadní moderátorovu odpovědnost za relaci.⁶

Na rozdíl od výzkumu Prokopa Rímského, který se okrajově věnoval proměně relace *Branek, bodů, vteřin*, spojené se změnou formátu *Událostí* v roce 2012 v kapitole výše zmíněné, tato bakalářská diplomová práce podrobněji porovnává vliv zavedení pozice editora k 1. dubnu 2012 na dosavadní mediální rutiny moderátorů.

<https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/118979/120361215.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. 99 s. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce PhDr. Jakub Železný. str. 81.

⁴ RÍMSKÝ, Prokop. *Historie Redakce sportu České televize v letech 1993-2015* [online]. Praha, 2016 [cit. 2024 03. 07.]. Dostupné z: https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/78437/DPTX_2014_1_11230_0_416373_0_162589.pdf?sequence=1&isAllowed=y. 337 s. Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce PhDr. Petr Bednařík, Ph.D. str. 253.

⁵ Tamtéž.

⁶ Tamtéž. str. 119, 120.

1. Branky, body, vteřiny

Hlavní sportovní zpravodajská relace *Branky, body, vteřiny* má za sebou osmašedesát let vysílání na televizních obrazovkách. Během řady let prošla relace několika proměnami, kterým se detailněji věnují následující podkapitoly. Vzhledem k nedostatku odborných publikací zaměřených na tento pořad, byly primárními zdroji tohoto oddílu *Ročenky České televize*, *Výroční zprávy o činnosti České televize* a pořad *Branky, body, vteřiny 60 let*, vytvořený pracovníky sportovní redakce České televize.

1.1. Vznik hlavní sportovní zpravodajské relace

Československá televize (ČST) v prvních letech svého fungování přebírala zpravodajství z rozhlasu.⁷ V roce 1955 se televizní vysílání postupně rozšiřovalo.⁸ Významnou programovou změnou bylo odvysílání prvního přímého přenosu 11. února 1955 z hokejového utkání Prahy proti švédskému Leksand IF. Z pražské Štvanice zápas komentovali Vít Holubec s Josefem Valchářem.⁹ O rok později založili Miroslav Hladký, Vít Holubec a Rado Siváček redakci sportu.¹⁰ Díky jejich iniciativě vznikl v roce 1956 první ucelený přehled sportovního zpravodajství *Branky, body, vteřiny* (BBV). Hladký, Holubec a Siváček byli nejen tvůrci pořadu, ale zároveň se stali jeho prvními moderátory.¹¹

ČST spustila 11. března 1956 nejstarší zpravodajský pořad *Branky, body, vteřiny* ve formátu týdenního přehledu sportovního zpravodajství. Vysílání probíhalo každou neděli na závěr televizního vysílání.¹² „V závěru nedělního televizního vysílání se obvykle na obrazovce televizorů objevovaly záběry ze sportu. Dva až tři ze sobotních a nedělních sportovních podniků, doplněné někdy filmovými snímky událostí dřívějších, obvykle z konce předchozího týdne. Chybělo pravidelné aktuální zpravodajství. Pracovníci Televisního studia Praha však usilují o plné uspokojení sportovní veřejnosti. Za svůj první úkol v tomto směru

⁷ KONČELÍK, Jakub; VEČEŘA, Pavel a ORSÁG, Petr. *Dějiny českých médií 20. století*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-698-8. str. 162.

⁸ KÖPPLOVÁ, Barbara. *Dějiny českých médií v datech: rozhlas, televize, mediální právo*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Nakladatelství Karolinum, 2003. ISBN 8024606321. str. 198.

⁹ KÖPPLOVÁ, Barbara. *Dějiny českých médií v datech: rozhlas, televize, mediální právo*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Nakladatelství Karolinum, 2003. ISBN 8024606321. str. 198.

¹⁰ Tamtéž. str. 200.

¹¹ *Branky, body, vteřiny 60 let* [online]. Česká televize, 13. 03. 2016 [cit. 2024 01. 24.]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11451346419-branky-body-vteriny-60-let/>.

¹² KRUMML, Milan. *Televize? Televize! Procházka prvního šesti dekadami televizního vysílání u nás pro začátečníky i pokročilé*. Praha: Česká televize, 2013. str. 47.

považují zlepšení nedělního sportovního televizního zpravodajství pod novým názvem *BRANKY-BODY-VTEŘINY*. Bude vysíláno pravidelně na závěr nedělních pořadů, a to i tehdy, bude-li v týž den přímý sportovní přenos. V tomto vysílání zhlédnou diváci několik aktuálních filmových záběrů z nedělních podniků a ještě 2-3 krátké záběry z odpoledních a večerních nedělních podniků. Mezi snímky z neděle má být i krátký fejeton a případně záběry kritisující některé nedostatky kolem našeho sportovního dění.“¹³

Původní délka relace čítala 45 minut. V porovnání s dnešní podobou reportáže, které průměrně trvají 40 vteřin, se tehdejší stopáž reportáží pohybovala někdy i kolem 4 minut – nahrazovaly tak přímé přenosy.¹⁴ Moderátora v prvotním studiu doplňoval stojan s tabulkami sportovních výsledků, později jej nahradily fotografie či piktogramy. Na začátku 90. let moderátora ve studiu poté doprovázely barevné plakáty.¹⁵

1.2. Branky, body, sekundy

Podle mezinárodní úmluvy SI, na kterou ČSSR přistoupila 1. ledna 1976, vteřina označovala velikost úhlu, za jedinou jednotku času byla považována sekunda. V důsledku toho musel být změněn název sportovní relace na *Branky, body, sekundy* (BBS).¹⁶

Zásadním rokem pro tehdejší *Branky, body, sekundy* byl rok 1979. Pomocí vzájemné výměny v rámci Eurovize relace pravidelně získávala aktuální informace o sportovních událostech ze zahraničí. Do té doby přejímali redaktori zahraniční příspěvky od komerčních agentur, které byly až týden staré.¹⁷

V 70. a 80. letech ČST poskytovala širokou nabídku sportovních přenosů – hokejové a fotbalové ligy, šampionáty z různých sportů, evropské poháry v kopané a vysílala i závody Formule 1. V neposlední řadě odvysílala všechny olympijské hry, s výjimkou letních olympijských her v Los Angeles, které se konaly 1984. Státy sovětského bloku se jich

¹³ KRUML, Milan. *Televize? Televize! Procházka prvního šesti dekadami televizního vysílání u nás pro začátečníky i pokročilé*. Praha: Česká televize, 2013. str. 47.

¹⁴ Branky, body, vteřiny 60 let [online]. Česká televize, 13. 03. 2016 [cit. 2024 01. 25.]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11451346419-branky-body-vteriny-60-let/>.

¹⁵ Branky, body, vteřiny 60 let [online]. Česká televize, 13. 03. 2016 [cit. 2024 01. 25.]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11451346419-branky-body-vteriny-60-let/>.

¹⁶ KÖPPLOVÁ, Barbara. *Dějiny českých médií v datech: rozhlas, televize, mediální právo*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Nakladatelství Karolinum, 2003. ISBN 8024606321. str. 254.

¹⁷ Branky, body, vteřiny 60 let [online]. Česká televize, 13. 03. 2016 [cit. 2024 01. 25.]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11451346419-branky-body-vteriny-60-let/>.

z ideologických důvodů nezúčastnily.¹⁸ V roce 1980 se stal moderátorem BBS Petr Vichnar, který bude součástí studie.¹⁹

1.3. BBV po vzniku České televize

Po vzniku České televize (ČT) k 1. lednu 1992 nedošlo k výrazným změnám. V roce 1993 se hlavní sportovní relace vrátila k původnímu názvu *Branky, body, vteřiny* po silvestrovském vydání *Branek, bodů, sekund*.²⁰

Nejstarší zpravodajský pořad prošel výraznou změnou 4. září 1995. *Branky, body, vteřiny* se pod novou znělkou připojily k hlavní zpravodajské relaci *Události*, která byla uváděna denně od 19.30.²¹ Od tohoto data se BBV vysílaly na programu ČT1 každý den před 20. hodinou. Po spojení s Událostmi začaly BBV využívat společné studio i grafické prvky. Vizuální podobu sportovní relace ovlivnily i tzv. *headline*.²²

První moderátorkou *Branek, bodů, vteřin* se stala 8. srpna 1996 Ivana Chvátalová. O dva roky dříve začala s moderováním sportovního zpravodajství ve Studiu 6. Ve stejném období zahájil svoji moderátorskou kariéru i Vojtěch Bernatský, který *Branky, body, vteřiny* uvádí nepřetržitě dodnes.²³

K 31. srpnu 1998 zavedla Česká televize nové vysílací schéma. Ve večerních hodinách na programu ČT1 začalo vysílání zpravodajské relace *Události Plus*, po které následovalo druhé vydání *Branek, bodů, vteřin*.²⁴

¹⁸ KRUML, Milan. *Televize? Televize! Procházka prvního šesti dekádami televizního vysílání u nás pro začátečníky i pokročilé*. Praha: Česká televize, 2013. str. 200, 201.

¹⁹ viz. přílohy Petr Vichnar, 2.

²⁰ BRAMBUK, Jiří. In: SOPROVÁ, Jana; ŠNÁBL, Vít a BELNAYOVÁ, Katarína (ed.). *Ročenka České televize 1993*. 1994c. Praha: Česká televize, 1994c. str. 81.

²¹ BRAMBUK, Jiří. In: ŠNÁBL, Vít a BELNAYOVÁ, Katarína (ed.). *Ročenka České televize 1995*. C1996. Praha: Česká televize, c1996. ISBN 8085005093. str. 106.

²² *Branky, body, vteřiny 60 let* [online]. Česká televize, 13. 03. 2016 [cit. 2024 01. 25.]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11451346419-branky-body-vteriny-60-let/>. „*Headline (angl. = titulek) – titulek či stručná upoutávka nejdůležitějších reportáží v přehledu televizní, či rozhlasové relace nebo titulek v příspěvku on-line zpravodajství.*“ HALADA, Jan a OSVALDOVÁ, Barbora (ed.). *Slovník žurnalistiky: výklad pojmů a teorie oboru*. Páté, doplněné a rozšířené vydání (v Nakladatelství Karolinum druhé). Praha: Nakladatelství Karolinum, 2023. ISBN 978-80-246-5592-5. str. 112.

²³ *Branky, body, vteřiny 60 let* [online]. Česká televize, 13. 03. 2016 [cit. 2024 01. 25.]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11451346419-branky-body-vteriny-60-let/>.

²⁴ KABÁT, Marcel (ed.). *Ročenka České televize 1998*. C1999. Praha: Česká televize, c1999. ISBN 8085005204. str. 11.

Česká televize zahájila 10. února 2006 vysílání sportovního programu ČT4 Sport. Součástí nového programového schématu byl i vzpomínkový seriál k 50. výročí vysílání *Branek, bodů, vteřin*.²⁵ V roce 2007 se posunul vysílací čas zpravodajské relace *Události* na 19. hodinu. Došlo tak k rozšíření vysílacího času i u BBV – a to na 9 minut ve všední dny, o víkendech na 11 minut. Novinkou byly přímé vstupy ze sportovních stadionů. Začalo také vysílání pořadu *Branky, body, vteřiny po 25 letech*.²⁶ Tváří *Branek, bodů, vteřin* se nově od 13. srpna stala Barbora Černošková.²⁷ Jelikož na moderátorské pozici působí společně s Vojtěchem Bernatským i po zavedení editorské pozice, jsou tak dalšími vhodnými účastníky zvoleného výzkumu.

Programovou změnu na ČT1 zaznamenaly „Branky“ i v roce 2008. Přesunuly se před *Předpověď počasí*. Druhé zkrácené vydání BBV bez moderátora se přemístilo ve všední dny na program ČT2, kde navázalo na *Události, komentáře*. O víkendech zůstalo na ČT1.²⁸

1.4. Nový formát *Branek, bodů, vteřin*

Zatím nejvýraznější proměnou „Branky“ prošly v dubnu 2012, po změně formátu hlavní zpravodajské relace *Události*.²⁹ Transformaci zpravodajství inicioval nový generální ředitel Petr Dvořák, který do funkce nastoupil 1. října 2011. Plánovanou přeměnu zpravodajství České televize popsal ve svém kandidátském projektu: „*Pro oblast zpravodajství hodlám prosazovat posílení současných zpravodajských pořadů na ČT1 a razantní změnu formátu a výrazné posílení novinářského a editorského týmu hlavní zpravodajské relace Události. Zároveň chci dbát na další rozvíjení zpravodajského kanálu ČT24, posilování jeho odbornosti a provazování na oblast Nových médií. Do kompetence ředitele zpravodajství chci vrátit jak oblast aktuální publicistiky, tak i oblast produkce zpravodajských pořadů, aby se zpravodajství dokázalo flexibilně přizpůsobovat situaci ve společnosti.*“³⁰

²⁵ Výroční zpráva o činnosti České televize v roce 2006 [online]. Česká televize, 2007 [cit. 2024 01. 25.]. Dostupné z: <https://img.ceskatelevize.cz/boss/image/contents/publikace-ct/rocenky/2006/zprava2006.pdf>, str. 30.

²⁶ Výroční zpráva o činnosti České televize v roce 2007 [online]. Česká televize, 2008 [cit. 2024 01. 25.]. Dostupné z: https://img.ceskatelevize.cz/boss/image/contents/rada-ct/vyrocní_zpravy/zprava2007_vyrocní_zprava.pdf, str. 27, 29.

²⁷ viz. přílohy Barbora Černošková, 2.

²⁸ Výroční zpráva o činnosti České televize v roce 2008 [online]. Česká televize, 2009 [cit. 2024 01. 25.]. Dostupné z: https://img.ceskatelevize.cz/boss/image/contents/rada-ct/vyrocní_zpravy/zprava2008.pdf, str. 41.

²⁹ Branky, body, vteřiny 60 let [online]. Česká televize, 13. 03. 2016 [cit. 2024 01. 25.]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11451346419-branky-body-vteriny-60-let/>.

³⁰ DVOŘÁK, Petr. *KROK do digitální budoucnosti: Česká televize 2012–2017* [online]. 2011 [cit. 2024 01. 25.]. Dostupné z: <https://img.ceskatelevize.cz/boss/image/contents/rada-ct/dokumenty/projekty-kandidatu-gr-2011/petr-dvorak-projekt.pdf>, str. 18.

S novým formátem *Branek, bodů, vteřin* byla k 1. dubnu 2012 nově zavedena pozice editora. Do té doby za celou hlavní sportovní zpravodajskou relaci zodpovídal moderátor.³¹ „Ten cíl byl od začátku v podstatě stejný. To znamená umožnit větší kontrolu, větší dohled jakoby nad tou formální, obsahovou správností.“³² Události se společně s „Brankami“ přemístily do nového, virtuálního studia se zelenou plochou. Moderátoři se začali po studiu pohybovat, do té doby zprávy prezentovali od stolu.³³ K 1. dubnu se obměnil i tým moderátorů hlavního sportovního zpravodajství. Od tohoto data se v moderování střídají Vojtěch Bernatský, Barbora Černošková, Petr Vichnar a Jan Smetana.³⁴ Post šéfreditora dostal s novým formátem BBV David Lukšů, pozici editora Miroslav Langer.³⁵ Pro dosažení výzkumného cíle budou oba uvedení editoři rovněž respondenty zkoumané problematiky této práce. Současný tým BBV se skládá z:

Petr Vichnar	moderátor BBV (1980-1998) a od roku 2012
Vojtěch Bernatský	moderátor BBV od roku 1996
Barbora Černošková	moderátorka BBV od roku 2007
Jan Smetana	moderátor BBV od roku 2012
David Lukšů	šéfreditor BBV od roku 2012
Miroslav Langer	editor BBV od roku 2012
Ondřej Prokop	editor BBV od roku 2012
Radek Bauer	vedoucí dramaturg zpravodajství od roku 1993 ³⁶

³¹ Branky, body, vteřiny 60 let [online]. Česká televize, 13. 03. 2016 [cit. 2024 01. 25.]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11451346419-branky-body-vteriny-60-let/>.

³² LANGER, Miroslav. In: Branky, body, vteřiny 60 let [online]. Česká televize, 13. 03. 2016 [cit. 2024 01. 25.]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11451346419-branky-body-vteriny-60-let/>.

³³ Tamtéž.

³⁴ FRIČOVÁ, Michaela. Česká televize představuje nové moderátory *Branek, bodů, vteřin* [online]. Česká televize, 02. 03. 2012 [cit. 2024 01. 25.]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/press/tiskove-zpravy/?id=6280&strana-3=7&category=3>.

³⁵ Branky, body, vteřiny 60 let [online]. Česká televize, 13. 03. 2016 [cit. 2024 01. 25.]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11451346419-branky-body-vteriny-60-let/>.

³⁶ Z osobních rozhovorů, archiv autorky srov. Radek Bauer – Lidé ČT Sport [online]. Česká televize [cit. 2024 02. 17.]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/lide/radek-bauer/>.

2. Sportovní zpravodajství

Hlavní relace sportovního zpravodajství České televize prezentuje televizním divákům souhrn domácích i zahraničních sportovních událostí, které se během dne udály. Jan Děkanovský konstatuje, že „největší skupina lidí přichází do kontaktu se sportem zprostředkovaně, skrze masová média. [...] Nejdůležitější úlohu hrají média tištěná (zejména periodika) a vysílání (ať už rozhlasové či televizní).“³⁷

V mnoha ohledech má sportovní zpravodajství společné atributy se zpravodajstvím – a to pozornost věnovanou detailům, přesnost nebo dodržování termínů. Nicméně ve sportovním zpravodajství je povolena určitá forma názoru, která zahrnuje rozhovory s hráči, trenéry a manažery nebo reakce fanoušků. Sportovní obsahy mohou zahrnovat také komentáře, investigativní a humorné prvky.³⁸ Boyle a Haynes uvádějí, že je sportovní zpravodajství vnímáno jako triviální záležitost a je často řazeno mezi nižší příčky profesionální žurnalistiky. Z tohoto důvodu bývá sportovní žurnalistika označována jako „oddělení hraček“.³⁹

Podle Děkanovského v mediální prezentaci sportu uspokojují diváckou poptávku dvě navzájem doplňující se hlediska. Tím prvním je autenticita sportovního výkonu, kdy divák naživo sleduje přenosy z utkání, závodů či soutěží. Druhým aspektem je samotná záliba v příbězích.⁴⁰ „Syntézou obou aspektů získáme tedy autentický (nefiktivní) narativ – skutečný příběh.“⁴¹

Phil Andrews považuje sportovní zpravodajství za životně důležité pro zdraví a prosperitu tištěných i vysílacích médií. Podle něj se konkurenční boj na britském novinovém

³⁷ DĚKANOVSKÝ, Jan. Sport, média a mýty: zlatí hoši, královna bílé stopy a další moderní hrdinové. Praha: Dokořán, 2008. Bod (Dokořán). ISBN 978-80-7363-131-4. str. 34.

³⁸ BOYLE, Raymond. *Sports Journalism: Context and Issues* [online]. SAGE Publications, 2006 [cit. 2024 02. 13.]. ISBN 9781446223789. Dostupné z: <https://www.perlego.com/book/860892/sports-journalism-context-and-issues-pdf>. str. 19.

³⁹ BOYLE, Raymond. and HAYNES, Richard. *Power Play: Sport, The Media and Popular Culture* [online]. 2nd Edition. Edinburgh University Press, 2009 [cit. 2024 02. 15.]. ISBN 9780748635948. Dostupné z: <https://www.perlego.com/book/1708585/power-play-sport-the-media-and-popular-culture-pdf>. str. 167.

⁴⁰ DĚKANOVSKÝ, Jan. Sport, média a mýty: zlatí hoši, královna bílé stopy a další moderní hrdinové. Praha: Dokořán, 2008. Bod (Dokořán). ISBN 978-80-7363-131-4. str. 35, 36.

⁴¹ Jedním z příkladů sportovního autentického příběhu je ročník 2000/2001 Stanleyova poháru. Postavou, kolem které se postupně začal příběh konstruovat, byl čtyřicetiletý obránce týmu Colorado Avalanche Ray Bourque. Závěr této hokejové soutěže byl prezentován jako příběh končícího hokejisty, kterému jeho dlouholetý zaměstnavatel umožnil ke konci kariéry splnit si sen. Média během soutěže zveřejňovala podrobnosti z jeho života, podporu rodiny a postoj fanoušků. DĚKANOVSKÝ, Jan. Sport, média a mýty: zlatí hoši, královna bílé stopy a další moderní hrdinové. Praha: Dokořán, 2008. Bod (Dokořán). ISBN 978-80-7363-131-4. str. 37.

trhu odehrává právě na sportovních stránkách. Sport rozšířil rozhlasové a televizní vysílání o nové stanice ve veřejnoprávním i komerčním sektoru. Narůstá také boj o sledovanost a vysílací práva mezi pozemními, satelitními či kabelovými kanály.⁴²

Sportovní žurnalistika je jedno z nejrychleji rostoucích mediálních odvětví především díky poptávce ze strany sportovního publika. Média také poskytují neustálý obsah z významných sportovních událostí jako jsou světové poháry, olympijské hry, či mistrovství světa.⁴³ Sportovní média na rozdíl od tvrdých⁴⁴, nepředvídatelných zpráv nabízejí pevně daný sportovní program s velkým časovým předstihem, dramatičností, se vzrušením nebo hvězdným obsazením a oslovují také široké publikum. Sport má v médiích vždy stejný vysílací čas nebo stejný počet stran bez ohledu na to, co se děje ve světě. Proto je sport pro média tak atraktivní oblastí.⁴⁵

V televizi a rozhlase je vysílací čas sportovního zpravodajství odlišný. Zatímco specializované sportovní kanály poskytují nepřetržité a průběžné zpravodajství, zpravodajské relace se sportovním událostem věnují v krátkých blocích.⁴⁶

⁴² ANDREWS, Phil. *Sports Journalism: A Practical Introduction* [online]. 2nd Edition. SAGE Publications, 2013 [cit. 2024 02. 15]. ISBN 9781446292808. Dostupné z: <https://www.perlego.com/book/861446/sports-journalism-a-practical-introduction-pdf>. str. 1, 2.

⁴³ Tamtéž, str. 2.

⁴⁴ Phil Andrews je ve své publikaci označuje jako „hard news“. Jedná se tedy o doslovný, vlastní překlad tohoto termínu.

⁴⁵ Tamtéž, str. 2.

⁴⁶ ANDREWS, Phil. *Sports Journalism: A Practical Introduction* [online]. 2nd Edition. SAGE Publications, 2013 [cit. 2024 02. 15]. ISBN 9781446292808. Dostupné z: <https://www.perlego.com/book/861446/sports-journalism-a-practical-introduction-pdf>. str. 111.

3. Mediální rutiny

„Rutiny jako pravidelné vzorce jednání zpravodajských organizací usnadňují kontrolu toku práce a umožňují zpracovávat v krátkém časovém horizontu nečekané události. Rutinní postupy probíhají ve zpravodajství na několika úrovních: při sestavování agendy zpravodajství, při vyhledávání informací, při práci se zdroji i při konečném zpracování zpráv.“⁴⁷

Podobu mediálních rutin podle Pamelý Shoemaker ovlivňují tři zdroje: publikum, organizace a poskytovatel obsahu, jinými slovy zdroj.⁴⁸ Mezi mediální rutiny patří zaběhlé způsoby výběru informací, ustálené praktiky při sběru dat a prezentace zpravodajských příběhů.⁴⁹ „Svennik Høyer (2005) shrnuje zpravodajské paradigma do pěti rutin: událost, zpravodajské hodnoty, rozhovory, obrácená pyramida a objektivita.“⁵⁰

Mediální rutiny se vyvíjejí záměrně, nikoli náhodně.⁵¹ „Vzhledem k omezeným organizačním prostředkům a nekonečné nabídce zdrojů jsou rutiny praktickou odpovědí na potřeby mediálních organizací a pracovníků. Mediální organizace musí v rámci časových a prostorových omezení efektivně dodávat produkt, který je přijatelný pro spotřebitele.“⁵²

Gaye Tuchman v roce 1978 přišla s využíváním takzvaných zpravodajských sítí při rutinních postupech sběru dat. Metafora síť představuje každodenní velké množství událostí, na jejichž zachycení mají média omezené prostředky.⁵³ Podle Tuchman uspořádání zpravodajské sítě vyplývá z preferencí příjemců sdělení, kteří se zajímají o události z určité

⁴⁷ TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-096-8. str. 123.

⁴⁸ SHOEMAKER, Pamela. and REESE, Stephen. *Mediating the Message in the 21st Century: A Media Sociology Perspective* [online]. Taylor and Francis, 2013 [cit. 2024 02. 17.]. ISBN 9781135858285. Dostupné z: <https://www.perlego.com/book/1609330/mediating-the-message-in-the-21st-century-a-media-sociology-perspective-pdf>. str. 164.

⁴⁹ TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-096-8. str. 124.

⁵⁰ HØYER, Svennik. 2005. cit. podle SHOEMAKER, Pamela. and REESE, Stephen. *Mediating the Message in the 21st Century: A Media Sociology Perspective* [online]. Taylor and Francis, 2013 [cit. 2024 02. 17.]. ISBN 9781135858285. Dostupné z: <https://www.perlego.com/book/1609330/mediating-the-message-in-the-21st-century-a-media-sociology-perspective-pdf>. str. 168.: „Svennik Høyer (2005) summarizes the news paradigm as including five routines: the event, news values, interviewing, the inverted pyramid, and objectivity.“ (překlad vlastní)

⁵¹ Tamtéž.

⁵² SHOEMAKER, Pamela. and REESE, Stephen. *Mediating the Message in the 21st Century: A Media Sociology Perspective* [online]. Taylor and Francis, 2013 [cit. 2024 02. 17.]. ISBN 9781135858285. Dostupné z: <https://www.perlego.com/book/1609330/mediating-the-message-in-the-21st-century-a-media-sociology-perspective-pdf>. str. 168.: „Given finite organizational resources and an infinite supply of potential raw material, routines are practical responses to the needs of media organizations and workers. Media organizations must efficiently deliver, within time and space limitations, a product that is acceptable to the consumer.“ (překlad vlastní)

⁵³ TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006. ISBN 8073670968. str. 126.

oblasti, specifické organizace a o určitá témata.⁵⁴ Dokonce i dodržování termínů způsobuje ve zpravodajské síti časové mezery. Tuchman poznamenala, že události spadající mimo běžnou pracovní dobu, mají menší čas na pokrytí.⁵⁵

Tomáš Trampota připisuje nadměrné rutinizaci produkce zpráv také negativní následky. Jedním z nich je snížená schopnost reagovat flexibilně na neočekávané nebo překvapivé události. Dalším negativním následkem je předvídatelnost jednání médií a větší možnost ovlivňovat podobu zpráv třetími stranami, například PR agenturami.⁵⁶ „*Silná rutinizace zpravodajství může vést až k tomu, co Brantz (1997) označuje jako montážní linku zpravodajství, kdy je produkce zpráv podobná tovární výrobě.*“⁵⁷

3.1. Nový dánský redakční systém

Demonstrativním příkladem zpravodajské produkce, ztotožňované s tovární výrobou, může být projekt „the news engine“ (v překladu „zpravodajský motor“), který zavedla Dánská veřejnoprávní společnost DR v roce 2012.⁵⁸ „*Zatímco v minulosti byli jednotliví zpravodajové zodpovědní za celou řadu procesů při výrobě zpráv [...], nyní se organizace zpravodajství v DR skládá z řady mobilních živých týmů, které jsou zodpovědné za poskytování základního zpravodajského materiálu [...], zatímco na dalších novinářích je ponechána editace zpráv, na dalších příprava zpráv pro různé platformy a na dalších reportérech – interně známých jako "korespondenti" – živé stand-upy, které mohou doprovázet finální zprávy při vysílání.*“⁵⁹

⁵⁴ TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006. ISBN 8073670968. str. 126, 127.

⁵⁵ SHOEMAKER, Pamela. and REESE, Stephen. *Mediating the Message in the 21st Century: A Media Sociology Perspective* [online]. Taylor and Francis, 2013 [cit. 2024 02. 17.]. ISBN 9781135858285. Dostupné z: <https://www.perlego.com/book/1609330/mediating-the-message-in-the-21st-century-a-media-sociology-perspective-pdf>. str. 197.

⁵⁶ TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-096-8. str. 129-132.

⁵⁷ Tamtéž. str. 132.

⁵⁸ BRO, Peter, REINECKE HANSEN, Kenneth and ANDERSSON, Ralf. *Improving productivity in the newsroom? Deskillling, reskillling and multiskilling in the news media*. In: *Journalism Practice* [online]. vol. 10, no. 8. Taylor and Francis, 2016 [cit. 2024 03. 18.]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/17512786.2015.1090883>.

⁵⁹ BRO, Peter, REINECKE HANSEN, Kenneth and ANDERSSON, Ralf. *Improving productivity in the newsroom? Deskillling, reskillling and multiskilling in the news media*. In: *Journalism Practice* [online]. vol. 10, no. 8. Taylor and Francis, 2016 [cit. 2024 03. 18.]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/17512786.2015.1090883>. str. 1005, 1006.: „*While individual news reporters in the past were responsible for a variety of processes in news production [...], the news organization at DR now consists of a number of mobile live teams responsible for providing basic news material [...], while it is left to other journalists to edit the news stories, for others to prepare stories for different platforms and for still other reporters—internally known as “correspondents”—to do live stand-ups that can accompany the final news stories when aired.*“ (překlad vlastní)

Jakým způsobem tato zavedená změna ovlivnila produktivitu v newsroomu, zkoumali v roce 2016 Peter Bro, Kenneth Reinecke Hansen a Ralf Anderson.⁶⁰ Vliv zpravodajského motoru na zpravodajské procesy autoři článku zjišťovali na základě dotazníku, rozhovorů, pozorování a nashromážděného materiálu. Získaná data ukázala, že nový systém „[...] proměnil celý proces zpravodajství: od přípravy nápadu, rešerše a plánování přes spolupráci a komunikaci uvnitř redakce až po finální zpracování.“⁶¹ Prioritou se stala výměna informací a sdílení znalostí o dění v průběhu dne. Naopak byly zrušeny formalizované redakční porady. Z rozhovorů s respondenty a z pozorování také vyplynulo, že „[...] šíření jednotlivých příběhů se přesunulo na moderátora ve spolupráci s redaktorem, grafikem a producentem, kteří často připravují a plánují jednotlivé příběhy v "balíčcích".“⁶²

Studie z roku 2016 odhalila několik potenciálů. S novým pracovním postupem organizace efektivněji pracuje s větším využitím zdrojů. Výrazně se zvýšil počet a čas živých vstupů, a zároveň se proměnila role moderátora – „[...] z pouhého uvádění dalšího příspěvku se stal součástí obsahu příspěvku tím, že diváka provádí různými narativními záběry a prvky, které dohromady zprostředkovávají příběh.“⁶³ Nicméně z průzkumu vyplynula i nespokojenost některých zaměstnanců. Zároveň poklesla i pracovní hrdost.⁶⁴ „Mnoho zaměstnanců má pocit, že je nový způsob produkce redukuje na součást montážní linky bez většího vlivu a možností rozvoje v každodenním životě.“⁶⁵

⁶⁰ Všichni autoři působí v Centre for Journalism, University of Southern Denmark, v Dánsku.

⁶¹ Tamtéž. str. 1009.: „[...] has affected the entire news process: from the idea development and the research and planning to the collaboration and communication inside the newsroom to the final narration.“ (překlad vlastní)

⁶² Tamtéž. str. 1011.: „[...] the dissemination of the individual story partly has moved to the presenter, in cooperation with the editor, graphic designer and producer who often prepare and plan the individual stories in “packages”.“ (překlad vlastní)

⁶³ Tamtéž. str. 1014.: „[...] from just presenting the next feature to being part of the feature by guiding the viewer through different narrative grips and elements which all together convey the story.“ (překlad vlastní)

⁶⁴ Tamtéž.

⁶⁵ Tamtéž. str. 1014, 1015.: „Many employees feel the pinch with a sense that the new production method reduces them to a component in an assembly line without major influence and development opportunities in everyday life.“ (překlad vlastní)

3.2. Moderátor

Moderátor či moderátorka jsou průvodci pořadem, besedou nebo diskusí, kteří jej uvádí, řídí a prezentují. Moderátorská pozice je také zprostředkovatelem obsahu mezi diváky a účastníky rozhlasového nebo televizního pořadu. Moderátor jako tvůrčí pracovník zpravidla spojuje několik tradičních rozhlasových či televizních profesí – redaktorskou, hlasatelskou, reportérskou, ale i komentátorskou a částečně také režisérskou a dramaturgickou. Značná část jeho produkce je především založena na osobitě schopnosti interpretovat a na širokém všeobecném přehledu.⁶⁶

Při interpretaci televizního zpravodajského sdělení jsou důležitým výrazovým prostředkem paralingvistické – nonverbální prvky. „*Patří k nim barva hlasu, dikce a tón mluvy, mimika a výrazy obličeje, gesta, pohledy očí, držení a pohyby těla a také např. zvolené oblečení.*“⁶⁷ Frank Barnas definoval tři základní kroky k dosažení důvěryhodnosti. Moderátor⁶⁸ musí znát témata, o kterých prezentuje a zároveň mít přehled o aktuálních událostech. Televizní hlasatel je také jedním z kontrolních orgánů. Nejen, že je témat znalý, ale provádí také korekturu scénáře, kde se mohou objevit nejen překlepy, ale i faktické chyby. V neposlední řadě by měl moderátor zachovat profesionální vystupování během vysílání i mimo něj.⁶⁹

Moderátoři televizního a rozhlasového vysílání komunikují v neinteraktivním prostředí, to znamená, že k divákům mluví, nikoli s nimi. Nemohou tedy pozorovat jejich neverbální projevy a nemají ani okamžitou zpětnou vazbu jako při běžné interpersonální komunikaci mezi dvěma a více osobami.⁷⁰ Moderátor by měl před kamerou vystupovat sebevědomě, nenuceně, autoritativně a zároveň přátelsky.⁷¹ Dále by měl moderátor či moderátorka disponovat

⁶⁶ HALADA, Jan a OSVALDOVÁ, Barbora (ed.). *Slovník žurnalistiky: výklad pojmů a teorie oboru. Páté, doplněné a rozšířené vydání* (v Nakladatelství Karolinum druhé). Praha: Nakladatelství Karolinum, 2023. ISBN 978-80-246-5592-5. str. 159, 160.

⁶⁷ LOKŠÍK, Martin. In: OSVALDOVÁ, Barbora (ed.). *Zpravodajství v médiích*. Vydání třetí, revidované. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2020. ISBN 978-80-246-4612-1. str. 81.

⁶⁸ „*Pojem "moderátor" se používá od 50. let 20. století pro označení nejdominantnější osoby v týmu reportérů.*“ BARNAS, Frank and BARNAS, Marie. *Broadcast News Writing, Reporting, and Producing* [online]. 8th Edition. Taylor and Francis, 2021 [cit. 2024 03. 11.]. ISBN 9781000347753. Dostupné z: <https://www.perlego.com/book/2194327/broadcast-news-writing-reporting-and-producing-pdf>. str. 268.: „*The term "anchor" has been in use since the 1950 s in describing the most dominant person within a team of reporters.*“ (překlad vlastní)

⁶⁹ Tamtéž. str. 267.

⁷⁰ Tamtéž. str. 268.

⁷¹ Tamtéž. str. 269.

hlasovými dovednostmi a pravidelně na nich pracovat. Zejména se jedná o zřetelnou výslovnost, udržování tempa, důrazu či o barvě hlasu.⁷²

⁷² BARNAS, Frank and BARNAS, Marie. *Broadcast News Writing, Reporting, and Producing* [online]. 8th Edition. Taylor and Francis, 2021 [cit. 2024 03. 11.]. ISBN 9781000347753. Dostupné z: <https://www.perlego.com/book/2194327/broadcast-news-writing-reporting-and-producing-pdf>. str. 266–274.

3.3. Sportovní editor

Editor je v oblasti televizních médií „konceptní pracovník, který upravuje do konečné podoby příspěvky a vtiskuje vysílání jednotnou a konečnou podobu podle záměrů a požadavků programového zaměření svého média (např. dramaturg, commissioning editor, příp. slot editor).“⁷³

Editor má ve sportovní redakci klíčovou roli. Náplní jeho práce je stanovit, jaký sportovní obsah bude zveřejňován a kdo jej bude vytvářet. Sportovní editor je zodpovědný za výběr událostí, které budou pokrývat zaměstnanci sportovní redakce a externisté.⁷⁴ Dále koordinuje práci v redakci, přiděluje úkoly redaktorům, organizuje externí spolupracovníky a zajišťuje výběr podkladů z agenturních zdrojů.⁷⁵ Jelikož je sportovní zpravodajství předvídatelné, je možné plánovat program s předstihem. Pro snazší orientaci v termínech nadcházejících zápasů v nejrůznějších sportech pomáhá editorům diář. Obsahuje také podrobnosti o dalších událostech jako jsou zasedání řídicích orgánů, disciplinární řízení, slavnostní předávání cen nebo výročí sportovních událostí.⁷⁶ I když má sportovní editor konečnou zodpovědnost, spoléhá se na podněty a znalosti celého redakčního týmu. Plánovacím fórem je také redakční porada, kde redaktori předkládají své nabídky na události, o kterých by chtěli v nadcházejících dnech informovat. Součástí porady je také vyjednání prostoru pro konkrétní sporty.⁷⁷

„Gatekeeper – jako jednotlivec – rozhoduje o tom, které informace budou vybrány, aby se staly zprávami, jak budou vytvořeny a na jaké platformě budou doručeny.“⁷⁸

⁷³ HALADA, Jan a OSVALDOVÁ, Barbora (ed.). Slovník žurnalistiky: výklad pojmů a teorie oboru. Páté, doplněné a rozšířené vydání (v Nakladatelství Karolinum druhé). Praha: Nakladatelství Karolinum, 2023. ISBN 978-80-246-5592-5. str. 82.

⁷⁴ ANDREWS, Phil. *Sports Journalism: A Practical Introduction* [online]. 2nd Edition. SAGE Publications, 2013 [cit. 2024 02. 21]. ISBN 9781446292808. Dostupné z: <https://www.perlego.com/book/861446/sports-journalism-a-practical-introduction-pdf>. str. 30.

⁷⁵ ANDREWS, Phil. *Sports Journalism: A Practical Introduction* [online]. 2nd Edition. SAGE Publications, 2013 [cit. 2024 02. 21]. ISBN 9781446292808. Dostupné z: <https://www.perlego.com/book/861446/sports-journalism-a-practical-introduction-pdf>. str. 23.

⁷⁶ Tamtéž.

⁷⁷ Tamtéž.

⁷⁸ SHOEMAKER, Pamela J. and VOS, Timothy. 2009. In: SHOEMAKER, Pamela. and REESE, Stephen. *Mediating the Message in the 21st Century: A Media Sociology Perspective* [online]. Taylor and Francis, 2013 [cit. 2024 02. 17.]. ISBN 9781135858285. Dostupné z: <https://www.perlego.com/book/1609330/mediating-the-message-in-the-21st-century-a-media-sociology-perspective-pdf>. str. 165.: „The gatekeeper—as individual—decides which information is selected to become news, how it is produced, and on which platform it is delivered.“ (překlad vlastní)

Samotná rozhodnutí, které informace se dostanou do zpráv, se neuskutečňují pouze skrze jednotlivce. Gatekeepři reprezentují své profese, organizace a profesionální prostředí, které jejich rozhodování vymezují. Pro pochopení těchto vytyčených hranic je nutné porozumět organizačnímu systému, včetně rutin a profesních norem, které jsou součástí systematického shromažďování informací jednotlivými mediálními organizacemi.⁷⁹ Proces výběru jednotlivých zpráv také ovlivňuje sociální realitu každého člověka a určuje, jak lidé definují své životy a pohled na svět.⁸⁰

⁷⁹ SHOEMAKER, Pamela J. and VOS, Timothy. 2009. In: SHOEMAKER, Pamela. and REESE, Stephen. *Mediating the Message in the 21st Century: A Media Sociology Perspective* [online]. Taylor and Francis, 2013 [cit. 2024 02. 17.]. ISBN 9781135858285. Dostupné z: <https://www.perlego.com/book/1609330/mediating-the-message-in-the-21st-century-a-media-sociology-perspective-pdf>. str. 165.

⁸⁰ SHOEMAKER, Pamela and VOS, Timothy. *Gatekeeping Theory* [online]. Taylor and Francis, 2009 [cit. 2024 02. 22.]. ISBN 9781135860592. Dostupné z: <https://www.perlego.com/book/1609412/gatekeeping-theory-pdf>. str. 5.

3.4. Výběr zpráv

„*Gatekeeping je proces výběru a zpracování nesčetných informací do omezeného počtu zpráv, které se k lidem každý den dostanou, a je středobodem role médií v moderním veřejném životě.*“⁸¹ Tento proces také určuje, jak bude vypadat obsah a podstata sdělení.⁸² Podle Pamelý Shoemaker se tento postup týká každého komunikátora a „*začíná v momentě, kdy se poprvé komunikační pracovník dozví o aktuálním či potencionálním sdělení, a končí v bodě, kdy je podmnožina těchto sdělení přenesena k příjemci. Brána je rozhodovací bod jak při cestě dovnitř, tak při cestě ven.*“⁸³

Lynette Sheridan Burns hovoří o výběru zpráv jako o největší moci novináře spočívající „*v tom, že z nepřeberného množství událostí, které se přihodí, vybírá informace, jež budou publiku předneseny jako zprávy. [...] Jestliže je nějaká událost vybrána ke zveřejnění, nevyhnutelně se tím zvyšuje její význam ve veřejné sféře.*“⁸⁴ V souvislosti s procesem výběru zpráv je podle Trampoty produkce zpráv úzce spjata s pozicí zpravodaje, redaktora či editora, a to i přesto, že se opírá o objektivizační výrobní postupy. Právě zpravodaj, redaktor, nebo editor má na starost výběr toho, co se do zpráv dostane či nikoliv.⁸⁵

Pamela J. Shoemaker se v jedné ze svých publikací také zmiňuje o nepříliš rozsáhlém teoretickém pojetí selektivity, která je součástí komunikačního procesu. V polovině minulého století se na teoretické zaměření výběru událostí do zpráv zaměřil Kurt Lewin, který konkrétně v roce 1947 vytvořil metaforu gatekeepera.⁸⁶ „*Lewin již dříve psal o gatekeepingu a „teorii kanálů“ ve vládní výzkumné zprávě z roku 1943 „Síly v pozadí stravovacích návyků a metody změny“ pro National Research Council, ale tato zpráva nezobecňovala proces gatekeepingu*

⁸¹ SHOEMAKER, Pamela J. and VOS, Timothy. *Gatekeeping Theory* [online]. Taylor and Francis, 2009 [cit. 2024 02. 22]. ISBN 9781135860592. Dostupné z: <https://www.perlego.com/book/1609412/gatekeeping-theory-pdf>. str. 5.: „*Gatekeeping is the process of culling and crafting countless bits of information into the limited number of messages that reach people each day, and it is the center of the media's role in modern public life.*“ (překlad vlastní)

⁸² Tamtéž.

⁸³ SHOEMAKER, Pamela J. 1997. str. 58. cit. podle TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-096-8. str. 86.

⁸⁴ BURNS, Lynette Sheridan. *Žurnalistika*. Přeložila Hana LOUPOVÁ. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-871-6. str. 75.

⁸⁵ TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006. ISBN 8073670968. str. 75.

⁸⁶ SHOEMAKER, Pamela. and VOS, Timothy. *Gatekeeping Theory* [online]. Taylor and Francis, 2009 [cit. 2024 02. 22]. ISBN 9781135860592. Dostupné z: <https://www.perlego.com/book/1609412/gatekeeping-theory-pdf>. str. 7.

na komunikační předměty, jako jeho práce z roku 1947.⁸⁷ O tři roky později přišel David Manning White se studií *The „Gate Keeper“: A Case Study in the Selection of News* (překlad „Gatekeeper“: Případová studie výběru zpráv).⁸⁸ White se snažil prostřednictvím výzkumu zjistit, jak novináři pracují s nadbytečným množstvím zpráv. Z výsledků jeho studie vyplynulo, že potencionální zpráva procházela pomyslnou bránou a novinář, redaktor nebo šéfredaktor rozhodoval, zda ji pustí dovnitř.⁸⁹

Podle pozdějších studií je „*teorie gatekeepingu podobná zpravodajským agendám napříč médii, a to navzdory skutečnosti, že každá organizace má své vlastní „subjektivní“ gatekeepery.*“⁹⁰ V roce 1977 provedl Paul M. Hirsch opětovnou analýzu Whiteových dat. Ta ukázala, „*že pan Gates vybíral příběhy zhruba ve stejném poměru, v jakém je poskytoval informační servis. [...] Pan Gates tedy uplatňoval osobní volbu, ale pouze v rámci formátu, který mu vnucovala rutina televize.*“⁹¹

⁸⁷ Tamtéž.: „Lewin had previously written about gatekeeping and “channel theory” in a 1943 government research report, Forces behind Food Habits and Methods of Change for the National Research Council, but the report did not generalize the gatekeeping process to communication items, as did his 1947 manuscript.“ (překlad vlastní)

⁸⁸ WHITE, David M. 1950, str. 386. cit. podle SHOEMAKER, Pamela. and REESE, Stephen. *Mediating the Message in the 21st Century: A Media Sociology Perspective* [online]. Taylor and Francis, 2013 [cit. 2024 02. 17.]. ISBN 9781135858285. Dostupné z: <https://www.perlego.com/book/1609330/mediating-the-message-in-the-21st-century-a-media-sociology-perspective-pdf>. str. 191.: „White kept track of the stories selected by the last in a chain of gatekeepers, a newspaper wire editor he called Mr. Gates, and later questioned him about his decisions. White felt that scholars should study the subjective, idiosyncratic reasons that explain why the editor chose one story over another. Mr. Gates’s comments about the stories he did not select included “not interesting,” “b.s.,” and “don’t care for suicide stories.”“ (překlad vlastní)

⁸⁹ TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006. ISBN 8073670968. str. 76, 77.

⁹⁰ SHOEMAKER, Pamela. and REESE, Stephen. *Mediating the Message in the 21st Century: A Media Sociology Perspective* [online]. Taylor and Francis, 2013 [cit. 2024 02. 17.]. ISBN 9781135858285. Dostupné z: <https://www.perlego.com/book/1609330/mediating-the-message-in-the-21st-century-a-media-sociology-perspective-pdf>. str. 192.: „Gatekeeping theory is supported by the strong similarities in news agendas across media, despite the fact that each organization is staffed with its own “subjective” gatekeepers.“ (překlad vlastní)

⁹¹ Tamtéž.: „that Mr. Gates selected stories in roughly the same proportions that they were provided by the wire service. [...] Thus Mr. Gates exercised personal choice but only within the format imposed on him by the wire service routines.“ (překlad vlastní)

3.5. Tvorba sportovního televizního zpravodajství a jeho obsahu

Hlavní sportovní zpravodajská relace *Branky, body, vteřiny* se vysílá v návaznosti na zpravodajskou relaci *Události* před 20. hodinou denně na programech ČT1, ČT24 a v repríze na ČT sport. Vysílací čas BBV je odvislý od délky *Události*. Ve všední dny se pohybuje mezi 8 a 9 minutami, o víkendech je sportovní zpravodajský pořad zhruba o 5 minut delší.

Ze všeobecného pojetí hlavní relace „*přinášejí souhrnný obrazový přehled o domácích a zahraničních událostech z celého dne. Skládají se z původních obrazových zpravodajských příspěvků zpravodajů a reportérů z místa události, které jsou uváděné a doprovázené živým slovem moderátora ze zpravodajského studia.*“⁹² Jednotlivé relace mají ustálenou grafickou i formální podobu – jednotné barevné pojetí, znělku, předěly, upoutávky i headline.⁹³

Elementární stavební jednotkou televizního zpravodajství je televizní zpráva. „*Obecně je charakterizována jako pohotová, věcná, stručná a přesná informace o společensky důležitých, významných nebo zajímavých událostech, zaznamenaných v jejich audiovizuální syntetické podobě.*“⁹⁴ Televizní zpráva má dvě části: jádro zprávy – moderátorovo uvedení faktů ze studia a obrazový doplněk – synchronní výpovědi respondentů a texty namluvené redaktorem tzv. asynchrony.⁹⁵

3.5.1. Televizní sportovní reportáž

Sportovní reportáže jsou elementární skladební jednotkou hlavní sportovní zpravodajské relace *Branky, body, vteřiny*. Jsou součástí mediálních rutin nejen redaktorů, kteří příspěvky vytvářejí, ale také editorů, jenž jsou za jejich výslednou podobu zodpovědní. Z tohoto hlediska se tato podkapitola věnuje teoretickému uchopení televizní sportovní reportáže.

Jak už napovídá podtitulek v článku *Sportovní reportáž lehce alternativně* české sportovní novinářky Alice Němcové Tejkalové z roku 2010, sportovní reportáž má být dynamická a bez klišé. „*O sportu lze psát i mluvit zajímavě při používání normální slovní*

⁹² LOKŠÍK, Martin. Televizní zpráva a televizní zpravodajství. In: OSVALDOVÁ, Barbora (ed.). *Zpravodajství v médiích*. Vydání třetí, revidované. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2020. ISBN 978-80-246-4612-1. str. 90.

⁹³ Tamtéž. str. 91.

⁹⁴ Tamtéž. str. 92.

⁹⁵ Převazuje zde informační hodnota mluveného slova nad obrazem, které plní ilustrační charakter. Tamtéž. str. 94.

*zásoby, pokud výstižný a „jazykově aktivní“ popis nahradí zbytečné fráze.*⁹⁶ U čtyřicetivteřinové stopáže je ve sportovním zpravodajství důležitý stručný jazyk. Pokud víceslovné spojení „dotáhnout do vítězného konce“ nahradí autor ekonomičtějším výrazem „vyhráli“, vejde se do stejné délky stopáže více informací.⁹⁷

Při tvorbě tištěné nebo audiovizuální reportáže by měl sportovní novinář předpokládat, že čtenář či divák už výsledek utkání nebo jeho průběh zná. Reportáž by tedy měla přinést kromě těchto základních údajů i nějakou „*nadstavbu – podrobnější výpovědi aktérů, zajímavý příběh nebo zasazení události do širšího kontextu.*“⁹⁸ Rytmus reportáže by neměl být konstantní. Lze toho docílit střídáním výpovědí s textem novináře, rozložením příběhu do celého obsahu, nebo začínat v reportážích zajímavě či netradičně a na konci pointovat.⁹⁹

Vyjadřovací a výrazové prostředky televizní reportáže lze rozdělit na složku zvukovou a obrazovou. Obraz a komentář společně s ruchy z natáčeného prostředí vytvářejí funkční celek a vzájemně se doplňují tak, aby zvuk dostal smysl na obrazovém základě a obraz nabyl dalšího významu.¹⁰⁰ Z hlediska vnímání těchto dvou složek platí zásada, „*že to, co vidím, měl bych také slyšet, ale to, co slyším, nemusím vidět.*“¹⁰¹ Podle Roberta Záruby se v reportážích promítá také důraz kladený na sledovanost a účinky informací. Podobně jako Alice Němcová Tejkalová podotýká, že vedle základních informací ze sportovní události může autor příspěvku použít i zajímavost pro ozvláštnění a lepší stravitelnost obsahu televizními diváky.¹⁰²

⁹⁶ NĚMCOVÁ TEJKALOVÁ, Alice. Sportovní reportáž lehce alternativně. In: CUDLÍN, Karel, OSVALDOVÁ, Barbora; KOPÁČ, Radim a NĚMCOVÁ TEJKALOVÁ, Alice (ed.). *O reportáži, o reportérech*. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-1781-7. str. 107.

⁹⁷ Tamtéž.

⁹⁸ Tamtéž. str. 109.

⁹⁹ Tamtéž.

¹⁰⁰ LOKŠÍK, Martin. Televizní zpráva a televizní zpravodajství. In: OSVALDOVÁ, Barbora (ed.). *Zpravodajství v médiích*. Vydání třetí, revidované. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2020. ISBN 978-80-246-4612-1. str. 84.

¹⁰¹ Tamtéž. str. 86.

¹⁰² ZÁRUBA, Robert. Posuny televizní reportáže. In: CUDLÍN, Karel, OSVALDOVÁ, Barbora; KOPÁČ, Radim a NĚMCOVÁ TEJKALOVÁ, Alice (ed.). *O reportáži, o reportérech*. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-1781-7. str. 89.

4. Metodika

Tento oddíl představuje zvolenou kvalitativní metodu, která bude použita při zkoumání stanoveného cíle výzkumu. Dále charakterizuje zvolenou techniku sběru dat v podobě polostrukturovaných rozhovorů a samotný výzkumný vzorek. Obsahuje také medailonky vybraných informantů.

4.1. Vymezení cíle výzkumu a výzkumných otázek

Stanoveným cílem této bakalářské diplomové práce je zjistit, jak se proměnily mediální rutiny moderátorů *Branek, bodů, vteřin* po zavedení editorské pozice k 1. dubnu 2012. Jelikož tato reorganizace nebyla nikde definována, mým dalším záměrem je specifikovat samotnou motivaci zavedení pozice editora.

Pro výzkum mediálních rutin moderátorů BBV jsem zformulovala hlavní výzkumnou otázku, která zní: *Jak se změnily mediální rutiny moderátorů Branek, bodů, vteřin s nástupem editora?* Hlavní výzkumná otázka není kladena respondentům explicitně, zodpoví ji až jednotlivé výpovědi informantů.

Dále jsem pro detailnější komparaci mediálních rutin koncipovala i dílčí výzkumné otázky, které jsou spjaty s hlavní výzkumnou otázkou: *Jaké byly mediální rutiny moderátorů ve sportovní redakci před 1. dubnem 2012? Jaké jsou současné mediální rutiny moderátorů a editorů ve sportovní redakci?* Z tohoto hlediska jsem scénář polostrukturovaných rozhovorů pro moderátory rozčlenila do povinností před zavedením a následně po zavedení editorské pozice k 1. dubnu 2012.

Napřímo jsem kladla pouze tuto dílčí výzkumnou otázku: *Jaká byla motivace k zavedení pozice editora pro sportovní zpravodajství Branky, body, vteřiny?* Položila jsem ji všem vybraným respondentům dané studie.

V průběhu mé tříměsíční stáže v redakci zpravodajství v Televizním studiu v Brně jsem si vytvořila komplexní přehled o organizaci práce v newsroomu.¹⁰³ Z tohoto důvodu pro mě bylo snazší vymezit cíl výzkumu s výzkumnými otázkami, a současně vytvořit návod

¹⁰³ „Newsroom (angl. = redakce zpráv, zpravodajský sál) – část redakce zpravodajského periodika umístěná do jedné místnosti, kde se soustřeďují toky zpravodajských informací [...]“. HALADA, Jan a OSVALDOVÁ, Barbora (ed.). *Slovník žurnalistiky: výklad pojmů a teorie oboru*. Páté, doplněné a rozšířené vydání (v Nakladatelství Karolinum druhé). Praha: Nakladatelství Karolinum, 2023. ISBN 978-80-246-5592-5. str. 166.

k polostrukturovaným rozhovorům. Na základě mých poznatků jsem vytvořila následující nástin okruhů otázek:

- a) Příprava bodového scénáře
- b) Výběr a schválení tématu reportáže
- c) Vyváženost témat ve vysílání (domácí, zahraniční sportovní zpravodajství)
- d) Komunikace a spolupráce s redakcemi sportu televizních studií v Brně a Ostravě
- e) Ověřování informací
- f) Úprava textu pro studio
- g) Kontrola bodového scénáře
- h) Kontrola jednotlivých reportáží
- i) Příprava na vysílání
- j) Práce s mluveným projevem

Scénáře k výzkumným rozhovorům s jednotlivými výzkumnými otázkami jsou součástí příloh této bakalářské diplomové práce.

4.2. Kvalitativní výzkum

Ke sběru výzkumných dat využiji techniku kvalitativního dotazování v podobě polostrukturovaných rozhovorů s vybranými zaměstnanci sportovní redakce České televize, kteří se podílejí na tvorbě sportovní zpravodajské relace *Branky, body, vteřiny*. Pomocí kvalitativního přístupu také budu reflektovat každodenní činnost v redakci zvolených respondentů.

Metodolog John W. Creswell definoval kvalitativní výzkum jako „[...] proces hledání porozumění založený na různých metodologických tradicích zkoumání daného sociálního nebo lidského problému. Výzkumník vytváří komplexní, holistický obraz, analyzuje různé typy textů, informuje o názorech účastníků výzkumu a provádí zkoumání v přirozených podmínkách.“¹⁰⁴

U kvalitativního přístupu si výzkumník na začátku výzkumu zvolí téma a určí výzkumné otázky, které může v průběhu sběru dat i jejich analýzy měnit. Během výzkumu vznikají hypotézy i nová rozhodnutí. Hendl přirovnává práci kvalitativního výzkumníka k detektivní. „Výzkumník vyhledá a analyzuje jakékoli informace, které přispívají k osvětlení výzkumných otázek, provádí induktivní a deduktivní závěry. Seznamuje se s novými lidmi a pracuje přímo v terénu, kde se něco děje.“¹⁰⁵

Data v kvalitativním výzkumu zahrnují přepisy rozhovorů, pozorování v terénu, fotografie, videozáznamy, deníky, poznámky nebo osobní komentáře. Hlavním úkolem je podle Hendl „objasnit, jak se lidé v daném prostředí a situaci dobírají pochopení toho, co se děje, proč jednají určitým způsobem a jak organizují své všednodenní aktivity a interakce.“¹⁰⁶ Plán kvalitativního výzkumu má pružný charakter – rozvíjí se, proměňuje a podle okolností se přizpůsobuje získaným výsledkům.¹⁰⁷ Získaná data výzkumník následně induktivně analyzuje a interpretuje. „Nesestavuje ze získaných dat skládanku, jejíž konečný tvar zná, spíše konstruuje obraz, který získává kontury v průběhu sběru a poznávání jeho částí.“¹⁰⁸ Při hledání významů vytváří výzkumník detailní popis toho, co pozoroval a zaznamenal.¹⁰⁹

¹⁰⁴ CRESWELL, John W. 1998. cit. podle HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Čtvrté, přepracované a rozšířené vydání. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-0982-9. str. 46.

¹⁰⁵ Tamtéž.

¹⁰⁶ Tamtéž. str. 48.

¹⁰⁷ Tamtéž. str. 59.

¹⁰⁸ Tamtéž. str. 48.

¹⁰⁹ HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Čtvrté, přepracované a rozšířené vydání. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-0982-9. str. 48.

4.2.1. Polostrukturované rozhovory

Renáta Sedláková ve své publikaci uvádí, že v oblasti výzkumu médií a kultury je dotazování nejvíce využívanou výzkumnou technikou. „*Výzkumný rozhovor je specifickou, uměle navozenou sociální situací, která vzniká na popud tazatele. Jde o kontextově zakotvený interaktivní proces získávání dat o postojích, názorech, přáních, plánech, chápání věcí nebo jejich hodnocení apod. Rozhovor není neutrálním nástrojem sběru dat, ale aktivní interakcí mezi výzkumníkem a informantem, při němž dochází k produkci významů.*“¹¹⁰

Nezbytnou přípravou pro úspěšnou realizaci kvalitativních rozhovorů je vytvoření návodu či scénáře. Připravené otázky by se neměly shodovat s těmi výzkumnými, na které výzkumník odpovídá až ve své závěrečné zprávě. Struktura scénáře rozhovoru se odvíjí od strukturovaného dotazování. Podle míry strukturace a standardizace se rozlišují tyto typy rozhovorů: standardizovaný řízený, strukturovaný, polostrukturovaný a hloubkový.¹¹¹

Jak už jsem zmínila v předešlé kapitole 4.2., pro dosažení zvoleného cíle výzkumu a získání co nejpřesnějších informací ke zkoumané problematice jsem si zvolila polostrukturovaný rozhovor. Sedláková polostrukturované rozhovory označuje jako semistrukturované nebo řízené, pro které si výzkumník předem připravuje návod s otázkami. Z toho důvodu jsou také nazývány jako rozhovory s návodem.¹¹²

V případě kvalitativního šetření jsou dotazovaní označováni jako informanti či komunikační partneři.¹¹³ V průběhu badatelského rozhovoru lze doplnit další otázky nebo mohou být otázky upraveny na základě aktuálního uvážení výzkumníkem. Informant také může na otázky odpovědět spontánně, aniž by je výzkumník položil. V důsledku toho se rozlišují otázky předem připravené a sekundární.¹¹⁴ Polostrukturovaný rozhovor patří k nejčastěji využívaným technikám kvalitativního přístupu, protože kombinuje výhody standardizované a nestandardizované formy dotazování a jejich omezení se snaží minimalizovat.¹¹⁵

¹¹⁰ SILVERMAN, David. 2003. cit. podle SEDLÁKOVÁ, Renáta. *Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky*. Žurnalistika a komunikace. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-3568-9. str. 208.

¹¹¹ Tamtéž. str. 209, 210.

¹¹² Tamtéž. str. 211.

¹¹³ SEDLÁKOVÁ, Renáta. *Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky*. Žurnalistika a komunikace. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-3568-9. str. 207.

¹¹⁴ Tamtéž. str. 211.

¹¹⁵ SEDLÁKOVÁ, Renáta. *Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky*. Žurnalistika a komunikace. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-3568-9. str. 211.

Při vedení rozhovoru může být taktikou výzkumníka i rekapitulace informantových výpovědí, která vede k podnícení dalších odpovědí, například: „*pokud jsem vám dobře rozuměl, tak si myslíte...*“, „*uvedla jste, že..., jak to bylo dál?*“ Nebo lze využít obyčejnou žádost: „*Můžete mi o tom říci nějaké podrobnosti?*“¹¹⁶

Po sběru dat, konkrétně po realizaci rozhovorů s informanty, je důležitá jejich analýza a následná interpretace získaných hypotéz. „*Analýzou rozumíme postupy třídění dat, při nichž soubory dat (např. přepsané rozhovory) strukturujeme a rozčleňujeme na dílčí úseky, jež se stávají základními podklady následné interpretace.*“¹¹⁷ Výzkumník by měl tedy nalézt a stanovit adekvátní kritéria k rozdělení dat, specifikovat znalosti vzniklých podskupin a odhalit jejich hodnoty.¹¹⁸ Při následném procesu interpretace se badatel „*snaží rekonstruovat a vysvětlit smysl dat, a to s ohledem na kontext jejich vzniku, případně osobnost informanta.*“¹¹⁹ Sedláková také uvádí jedno úskalí práce s kvalitativními daty, konkrétně v takzvané přeinterpretaci, kdy výzkumník podsouvá vlastní soudy či očekávání.¹²⁰

Podle Sedlákové spočívá práce s výzkumnými daty „*především v opakovaném procházení, pročítání, třídění, seskupování, kategorizování, promýšlení a přeuspořádávání dat, s cílem odhalit skryté významy a struktury a formulovat nové poznatky.*“¹²¹

¹¹⁶ SEDLÁKOVÁ, Renáta. *Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky*. Žurnalistika a komunikace. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-3568-9. str. 222.

¹¹⁷ SEDLÁKOVÁ, Renáta. *Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky*. Žurnalistika a komunikace. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-3568-9. str. 397.

¹¹⁸ Tamtéž.

¹¹⁹ Tamtéž.

¹²⁰ Tamtéž.

¹²¹ Tamtéž. Str. 395.

4.3. Výzkumný vzorek

„Výběr zkoumaných jednotek patří k zásadním rozhodnutím, která musí výzkumník učinit v přípravné fázi každého výzkumu. V kulturálních i mediálních studiích zpravidla nemáme šanci zkoumat celou cílovou populaci relevantní vzhledem ke zkoumanému problému. Výběr zkoumaného vzorku je nejen klíčový, ale také kritický, neboť chyba při výběru vzorku ovlivní celý výzkum, získaná data i následné výsledky.“¹²²

Výběr výzkumného vzorku se odvíjí od vymezení zkoumaného předmětu, jeho cíle a použité techniky výzkumu. Výzkumným vzorkem mohou být jedinci, skupiny, novinové články, titulky či celé organizace, tedy i jednotlivá média.¹²³

Typy výběru zkoumaných jednotek jsou dva základní – náhodné a záměrné.¹²⁴ Záměrné či účelové výběry jsou voleny s určitým úmyslem, a proto jsou častěji využívány při kvalitativních výzkumech.¹²⁵ *„Záměrné výběry jsou vedeny plánem výzkumníka a jeho představou o cílové populaci a jeho rozhodnutím, co (kdo) by mělo být zkoumáno.“¹²⁶*

Pro naplnění výzkumného cíle jsem zvolila pět osob z jedné profesní skupiny, které se podílejí na přípravě hlavní sportovní zpravodajské relace. Ke zkoumané problematice mediálních rutin moderátorů a editorů BBV jsem záměrně vybrala informanty, kteří mohou nejlépe porovnat mediální rutiny moderátorů po změně formátu BBV a zavedení editorské pozice. Mými výzkumnými vzorky jsou současní moderátoři BBV Vojtěch Bernatský Barbora Černošková a Petr Vichnar, dále šéfreditor BBV David Lukšů a editor Miroslav Langer.

Výzkumné otázky pro moderátory jsem musela mírně odlišit, jelikož působili jako moderátoři i před zavedením editorské pozice v různých časových intervalech. Scénář výzkumných otázek pro editora Miroslava Langer a šéfreditora Davida Lukšů jsem přizpůsobila tvorbě relace BBV a systému výběru zpráv.

Polostrukturované rozhovory s informanty byly realizovány na základě scénářů viz přílohy č. 1–3 během února a března roku 2024 v odlišných časových úsecích, a to v prostorách

¹²² SEDLÁKOVÁ, Renáta. *Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky*. Žurnalistika a komunikace. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-3568-9. str. 85.

¹²³ Tamtéž. str. 88, 89.

¹²⁴ Tamtéž. str. 93.

¹²⁵ Tamtéž. str. 99.

¹²⁶ Tamtéž.

budovy zpravodajství České televize na Kavčích horách, prostřednictvím online schůzky a formou telefonátu. Průběh všech rozhovorů byl zaznamenán na dvě elektronická zařízení. Přepsané autentické výpovědi byly zdrojovým materiálem pro analytickou část této práce.

4.3.1. Medailonky zpovídaných respondentů

Vojtěch Bernatský – moderátor Branek, bodů, vteřin

Vojtěch Bernatský, narozen 13. března 1975, vystudoval mezi lety 1995 až 1999 Filmovou a televizní fakultu Akademie múzických umění v Praze, kde dosáhl titulu magistra umění. Od roku 1995 je členem redakce sportu České televize. Sedmkrát byl průvodcem olympijského studia, od 5. srpna 1996 nepřetržitě moderuje sportovní zpravodajskou relaci *Branky, body, vteřiny*. Uváděl i zábavné pořady *Svět rekordů a kuriozit*, *Devatero řemesel*, *Tempo* či *Výletníci*. Mezi lety 1998 a 2010 moderoval studia zimních i letních olympijských her. Vojtěch Bernatský byl čtyřikrát oceněn v anketě TýTý v kategorii sportovní moderátor. Vedle moderátorské pozice je i spisovatelem. Své příběhy a zážitky sepisuje do svérázných deníků. Na první knihu *Dvojtáta*, se kterou vyhrál v anketě Kniha roku kategorii Objev roku, navázal dalšími publikacemi *Tati, už tam budem?* a *Jak dostat tatínka do karantény*. Jeho poslední zábavnou knihou pohádek jsou *Sportáckovy pohádky o zvířátkách*.¹²⁷

Barbora Černošková – moderátorka Branek, bodů, vteřin

Barbora Černošková se narodila v Brně 12. března 1982. Vystudovala Filozofickou fakultu Masarykovy univerzity, obor Historie – filozofie. Tři roky studovala i na Právnické fakultě, kterou ale nedokončila. V Televizním studiu České televize v Brně působila mezi lety 2004 a 2007 jako sportovní redaktorka. Od roku 2005 moderovala sportovní část jihomoravského večerníku a folklórní magazín *Na moll...*. Moderovat hlavní sportovní zpravodajskou relaci *Branky, body, vteřiny* začala v srpnu roku 2007. Se třemi přestávkami zpravodajský pořad moderuje dodnes. V současnosti působí v Redakci sportu na programu ČT sport a v Centru dramaturgie publicistické, dokumentární a vzdělávací tvorby. Od září roku 2020 je součástí pořadu *Sama doma*. Před rokem se stala dramaturgyní a moderátorkou *Fóra bez frází Barbory Černoškové*.¹²⁸

¹²⁷ Vojtěch Bernatský srov. viz whatsappová konverzace s Vojtěchem Bernatským ze dne 7. března 2024.

¹²⁸ viz. přílohy Barbora Černošková 32, 33.

Miroslav Langer – editor Branek, bodů, vteřin

Miroslav Langer se narodil 17. května 1976 v Příbrami. Mezi lety 1994 a 2000 vystudoval bakalářský obor Žurnalistika a magisterský obor Masová komunikace na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze a poté magisterský obor Hudební věda na Filozofické fakultě UK 2000-2010. V redakci sportu působil externě od léta 1997, zaměstnancem je od 1. ledna 2001. Komentuje sportovní gymnastiku (mj. všechny OH 2000-2020), moderní gymnastiku (OH 2000-2020), jezdeckví (OH 2008-2020), short track (OH 2002-2022), krasobruslení (OH 2006-2022), dále komentoval mnoho MS a ME včetně ME v Ostravě 2017, kde byl i autorem celkové dramaturgie. V domácím prostředí komentuje taneční sport, akrobatický rokenrol, sportovní aerobik, a nárazově celou řadu dalších sportů – biatlon, snowboarding, rychlostní kanoistiku, veslování, sportovní střelbu nebo moderní pětiboj. Mezi lety 2006 a 2013 byl tvůrcem koncepce, dramaturgem a moderátorem pořadu *V šachu*. A od roku 2001 byl také poslední dramaturg pořadu *Sport ve světě*, který zanikl v roce 2019. Je i tvůrcem několika dokumentů, například *To je krasobruslení* (2003) nebo cyklus „*Sportovci-hrdinové*“ (2015).¹²⁹

David Lukšů – šéfreditor Branek, bodů, vteřin

David Lukšů se narodil 27. října 1979. V roce 2011 dokončil studium doktorandského titulu oboru Mediálních studií na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze. V současné době už několikátým rokem přednáší na Fakultě sociálních věd o historii sportovní žurnalistiky. Od roku 2000 začal při studiu pracovat v České televizi jako externista. Mezitím pracoval jako sportovní moderátor ranního vysílání v rádiu Impuls. V roce 2006 se stal stálým zaměstnancem České televize na pozici hokejového redaktora. Šéfreditorem sportovního zpravodajství je od roku 2012 a má na starost nejen hlavní sportovní relaci *Branky, body, vteřiny*, ale celý zpravodajský servis sportovní redakce. Je také komentátorem atletiky a autorem několika publikací, které se věnují historii ledního hokeje a samotným hokejistům. Psal například o Stanislavu Konopáskovi, Vladimírovi Zábrodském, Janu Suchém nebo o Jaroslavovi Holíkovi. V současnosti pracuje na knize o libereckém hokeji.¹³⁰

¹²⁹ Miroslav Langer srov. viz e-mailová konverzace s Miroslavem Langerem ze dne 29. března 2024.

¹³⁰ viz přílohy David Lukšů, 24–26.

Petr Vichnar – moderátor *Branek, bodů, vteřin*

Petr Vichnar, narozen 1953, po studiích oboru Tělesná výchova a sport se zaměřením na vzdělávání se sdruženým studiem Český jazyk a literatura na Fakultě tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy, nastoupil v roce 1978 jako redaktor do tehdejší Hlavní redakce tělovýchovy a motorismu Československé televize. Už od roku 1976 s touto redakcí spolupracoval externě. V ČST později ČT byl zaměstnán bez přerušení do 31. prosince 2022. Od 1. ledna 2023 je znovu externím spolupracovníkem. Za svou kariéru komentoval přes 2500 přímých přenosů a záznamů sportovních událostí doma i ve světě. Akreditován byl na 8 zimních a 6 letních olympijských hrách. Na dalších třech spolupracoval v pražském studiu. Petr Vichnar komentoval osmnáct MS v ledním hokeji, dvacet ME a dvacet MS v krasobruslení, dále řadu šampionátů v házené, alpském lyžování, nebo volejbalu. *Branky, body, sekundy* (později *vteřiny*) moderoval v letech 1980–1998. V roce 1993 tři měsíce zastával funkci šéfredaktora Redakce sportu ČT, od téhož roku do roku 2000 byl zástupcem šéfredaktora Redakce sportu. Ve vedení redakce pracoval i v letech 2002 až 2013. Od 1. dubna 2012 je až doposud členem moderátorského týmu *Branek, bodů, vteřin*.¹³¹

¹³¹ Petr Vichnar srov. viz e-mailová konverzace s Petrem Vichnarem ze dne 15. února 2024.

5. Analytická část

V analytické části předkládané bakalářské diplomové práce na základě uskutečněných polostrukturovaných rozhovorů s informanty zodpovím stanovenou hlavní výzkumnou otázku společně s dílčími, které pomohou naplnit cíl této práce. Konkrétně se zaměřím na změnu zavedenou k 1. dubnu 2012 – zavedení editorské pozice hlavní sportovní zpravodajské relace *Branky, body, vteřiny*. Dále na základě výpovědí informantů výzkumu srovnám současné rutiny moderátorů relace s jejich rutinami před zavedením editorské pozice. V neposlední řadě se budu zabývat také motivací, jež vedla právě k zavedení pozice editora. Při analýze budu vycházet z polostrukturovaných rozhovorů se třemi současnými moderátory a dvěma editory hlavní sportovní zpravodajské relace České televize.

5.1. Mediální rutiny

Tématiku mediálních rutin Gaye Tuchman popisuje jako přizpůsobení se rutinním postupům k vytvoření časové a prostorové struktury, která organizacím umožňuje vykonávat práci během dne a naplánovat dny následující.¹³²

Před zavedením pozice editora k 1. dubnu 2012 byly mediální rutiny moderátorů zcela odlišné v porovnání se současnými. Moderátoři *Branek, bodů, vteřin* měli zodpovědnost nejen za podobu relace BBV – sestavovali bodový scénář, komunikovali s redaktory a rozdělovali úkoly, kontrolovali obsah reportáží, ale zároveň zodpovídali i za prezentaci hlavního sportovního zpravodajství. S příchodem editora se dosavadní zavedené rutinní postupy moderátorů *Branek, bodů, vteřin* zcela modifikovaly. Od této změny veškeré povinnosti moderátorů převzali editoři, a to především zodpovědnost za skladbu bodového scénáře, komunikaci s dramaturgem, redaktory a kontrolu veškerého obsahu. „*Celá ta tíha zodpovědnosti a stavby bodového scénáře a toho, jak ty Branky vlastně vypadají, pomínu-li nějakou vizuální stránku a prezentaci toho moderátora má na starosti editor.*“¹³³ Současnými povinnostmi moderátorů BBV je dbát na vizuální stránku a odprezentovat hlavní sportovní zpravodajskou relaci. „*Tou základní je bezchybně odvysílat relaci s tím, že se podílím určitým způsobem na její přípravě ale zdaleka ne jako v té minulosti.*“¹³⁴ Moderátorka Barbora

¹³² TUCHMAN, Gaye. 1978. str. 41. cit. podle SHOEMAKER, Pamela. and VOS, Timothy. *Gatekeeping Theory* [online]. Taylor and Francis, 2009 [cit. 2024 02. 22]. ISBN 9781135860592. Dostupné z: <https://www.perlego.com/book/1609412/gatekeeping-theory-pdf>.

¹³³ David Lukšů, 7.

¹³⁴ Petr Vichnar, 10.

Černošková popisuje svoji současnou povinnost takto: „*Ted' je to vlastně výrazně lehčí práce než dřív, a to tak, že fatálně lehčí. Samozřejmě pořád ta komunikace probíhá v týmu, pořád je to tak, že se radíme, ale já nemám za tu relaci prakticky žádnou zodpovědnost. Tu zodpovědnost má kompletně ten editor.*“¹³⁵

Z rozhovorů s moderátory dále vyplynulo, že po zavedení pozice editora mají více prostoru se připravit na samotnou prezentaci zpráv. „*[...] Ta zodpovědnost, což je docela fajn, že jako trošku je na bedrech někoho jiného, aby, jak říkám, ten moderátor prostě mohl mít klid na tu svoji práci primární a mohl se spolehnout na opravdu někoho, kdo jednak tomu sportu rozumí, s kým on si třeba i sedne [...].*“¹³⁶

Zatímco v minulosti moderátoři sestavovali celou relaci, v současnosti se podílejí na tvorbě bodového scénáře zejména formou konzultací a do jisté míry kontrolují vytvořený obsah. Na této podstatě se shodli všichni dotázaní informanti. „*[...] Už nejsem ten úplně primární člověk, který by tvořil to zpravodajství, [...] ale jsem člověk, který je parťákem toho editora. Spolupracujeme, voláme si, pracujeme nad tím scénářem mnohdy i během dne a třeba i velmi krátce před vysláním ho měníme a přesunujeme příspěvky nebo přidáváme nebo ubíráme dle stopáže nebo zajímavosti.*“¹³⁷ Z pohledu editorů je vícestupňový systém kontroly relace užitečný. Podle šéfredaktora Davida Lukšů je důležité, aby moderátoři četli jeho texty kriticky a přicházeli s připomínkami k obsahu. Připouští, že i on může udělat chybu.¹³⁸ Snahou Miroslava Langer je být s moderátory v neustálém kontaktu, dokonce jim osobně zasílá předem vytvořený bodový scénář ke zpětné vazbě. „*[...] V zásadě je to tedy diskuse o podobě studií primárně, ale třeba i skutečně o podobě těch příspěvků, jestli tam by se mělo říct něco jiného, nebo nemělo.*“¹³⁹

V rámci proměn redakce jsem se zaměřila i na samotnou motivaci, která vedla právě k zavedení editorské pozice. Výpovědi informantů odhalily, že jednou z motivací bylo sjednocení formátu relace *Branek, bodů, vteřin* se štábní kulturou zpravodajství, „*[...] protože pozice editora vlastně ve zpravodajství fungovala už dlouhodobě a ve sportu z nějaký tradice v návaznosti na minulost zůstávalo to, že ten moderátor Branek, bodů, vteřin si sám dělal tu funkci editora, což vedlo někdy k docela jako ne úplně komfortním situacím, kdy moderátor*

¹³⁵ Barbora Černošková, 16.

¹³⁶ Vojtěch Bernatský, 10.

¹³⁷ Vojtěch Bernatský, 8.

¹³⁸ David Lukšů, 21.

¹³⁹ Miroslav Langer, 6.

potřeboval už být ve studiu a připravovat se na moderování a mezitím se vyráběly ty Branky a on o tom neměl přehled.¹⁴⁰ Moderátoři v době, kdy měli za relaci plnou odpovědnost, nemohli věnovat dostatečný prostor přípravě na prezentování zpráv v porovnání s aktuální situací. S příchodem editora se nyní mohou stoprocentně soustředit na moderátorský výkon.

Podle šéfredaktora BBV se tak v roce 2012 zavedl běžný režim, který je v audiovizuálních médiích standardní.¹⁴¹ Podle Miroslava Langerera tato změna vznikla díky iniciativě Otakara Černého, tehdejšího šéfredaktora Redakce sportu. První zkušební krok uvedl už v roce 2009, konkrétně vícestupňovou kontrolu k zamezení chyb – „Potřeboval tam přidat nějakého toho člověka, který se tomu bude věnovat navíc – a udělal to tedy zavedením toho editora [...]“¹⁴² Další myšlenkou byla jednotná osa relace, aby příspěvky „nebyly jeden jako druhý a trochu se tam hledalo něco zajímavého a u těch důležitých věcí, aby třeba i zkusily přinést něco trochu nového, anebo aby naopak byly nějakým způsobem shrnující [...]“¹⁴³

Dalším faktorem motivace bylo také usnadnit práci moderátorům. Barbora Černošková se svými kolegy v minulosti často upozorňovali na problémy, které byly způsobeny jejich zodpovědností za relaci. Z toho vyplývá, že se jednalo o kombinaci více hledisek. „Myslím si, že trochu tam byla i snaha editorů nebo lidí, ze kterých se editoři stali, o nějaké vedení té relace a zisk nějakého jako mandátu proto, abyste něco mohla ovlivnit.“¹⁴⁴

Na základě provedené analýzy považují za jednoznačný přínos pozice editora *Branek, bodů, vteřin* konkrétně to, že převzal veškeré povinnosti a odpovědnosti moderátorů, kterým se s touto změnou pracovní závazky značně zredukovaly.

¹⁴⁰ David Lukšů, 5. Tuto motivaci uvedla i Barbora Černošková: „Jeden z těch důvodů zavedení editorské pozice byl i ten, že jsme dlouho v redakci vlastně prahli po tom, aby ty Branky, body, vteřiny měly jednotný kabát, protože my jsme tehdy moderovali Branky Vojta Bernatský, Standa Bartůšek a já, jestli se nepletu, na výměnu se mnou Katka Nekolná, když jsem byla na mateřské a každý ten moderátor byl jiný, takže když jsem byla moderátorka já, tak jsem se snažila dávat ta minoritní sporty, anebo parasport u jiných moderátorů jste to prostě nenašla nebo tam ta snaha taková nebyla.“ Barbora Černošková, 14.

¹⁴¹ Tamtéž.

¹⁴² Miroslav Langer, 5.

¹⁴³ Tamtéž.

¹⁴⁴ Barbora Černošková, 13.

5.2. Moderátor hlavní sportovní relace Branky, body, vteřiny

Charakteristiku moderátora pojal každý informant odlišným způsobem. Podle Petra Vichnara patří mezi atributy moderátora sportovního televizního zpravodajství zodpovědnost za výkon při prezentování obsahu a spoluzodpovědnost za obsah relace. Zároveň by měl perfektně mluvit, to znamená – neměl by mít žádnou vadu řeči a musí umět pracovat s jazykem, správně intonovat a dávat důrazy. Moderátor by tedy měl být dokonale připraven po profesní stránce.¹⁴⁵ Také uvedl, že moderace je otázkou stoprocentního profesionalismu a je důležité připravit se u moderování na všechny alternativy – tuto dovednost přirovnal k řízení automobilu. „*Je to jako s řízením auta, prostě už nemyslím na to, jestli zařadím jedničku nebo dvojku a jestli udělám tohle nebo támhleto, jestli musím prudce zabrzdit nebo tak. Jsou to určitý automatismy, ale jsou na základě studia, praxe, přípravy atd.*“¹⁴⁶

Podle Vojtěcha Bernatského by měl moderátor BBV mít stoprocentní povědomí o sportu, rozumět mu a vědět o čem hovoří. Zároveň by měl pracovat nejen na mluveném, ale také svém vizuálním projevu a tuto průpravu nepodcenit. Za podstatný aspekt moderování považuje také dikci a charakter uvádění příspěvků. „*[...] Pokud mluvíme o tom, že se stalo něco ne úplně příjemného, tak asi není úplně dobré se usmívat a naopak.*“¹⁴⁷ Výpověď Barbory Černoškové koreluje s tvrzením Vojtěcha Bernatského. Podle ní moderátor zodpovídá za svůj mluvený a vizuální projev, a dokonce také udává atmosféru celé relace.¹⁴⁸ Rovněž jako editor, musí moderátor mít stoprocentní znalost prezentovaného obsahu. „*Nesmí se vám stát, že prostě netrefíte dobrý výsledek. Z toho důvodu já si třeba osobně píšu výsledky hokejů a fotbalů, [...] abych jako v případě toho, že vypadne tabulka, vypadne grafika, mohla tomu divákovi říct, že tohle to jsou aktuální výsledky.*“¹⁴⁹

Jak už jsem zmínila výše v analytické části v oddíle 5.1., moderátoři BBV byli před rokem 2012 sami sobě editory.¹⁵⁰ Zanalyzovaná data z polostrukturovaných rozhovorů ukázala, že pracovní den moderátorů BBV představoval totožné rutinní postupy s náplní práce

¹⁴⁵ Petr Vichnar, 11.

¹⁴⁶ Tamtéž.

¹⁴⁷ Vojtěch Bernatský, 12. Také dodal, že jak je tomu u každé profese, by měla být z moderátora projevu vidět radost z odvedené práce. Tamtéž.

¹⁴⁸ Barbora Černošková, 18.

¹⁴⁹ Barbora Černošková, 19.

¹⁵⁰ „*Ta doba se hrozně posunula, jaká byla ta doba jiná v tom, že skutečně ta pravomoc nebo ta práce byla v podstatě na hlavě toho moderátora čili já jsem byl sám sobě editorem, sám jsem vlastně musel komunikovat s těmi redaktory, sám jsem od rána, možná už ten předtím přemýšlel o tom, co ten konkrétní den v tom zpravodajství bude.*“ Vojtěch Bernatský, 3.

současných editorů. V průběhu dne se moderátoři zúčastňovali dvou porad, na kterých prezentovali vytvořený bodový scénář a konzultovali s tehdejším šéfredaktorem Otakarem Černým a s dramaturgem Radkem Bauerem řazení jednotlivých příspěvků, jejich obsah a natáčecí plán.¹⁵¹ Dotázaní moderátoři také uvedli, že jejich práce byla ve srovnání se současnou dobou daleko náročnější.¹⁵² Petr Vichnar dokonce tvrdí, že byla více tvůrčí.¹⁵³

V současné době začíná pracovní den moderátorů dle jejich uvážení. Barbora Černošková si stále udržuje povědomí o aktuálních sportovních událostech a každý den se seznamuje s bodovým scénářem. „*I když jako mám důvěru v to, že ten editor to udělá dobře, tak jsem ráda, když vím, co se ten den reálně děje.*“¹⁵⁴ Moderátoři i nadále kontrolují podobu relace, a dokonce s editory konzultují obsah jednotlivých příspěvků. „*Porádíme se, jestli s tím takhle souhlasím, jestli ty headlines mají vypadat takhle, co dáme třeba do předávky [...]. Můžete se spolehnout na to, že oni to nějak vystaví a vy si potom třeba upravíte ty texty, které oni vám dávají do toho tzv. studia, tak si je upravíte takzvaně do pusy [...].*“¹⁵⁵ Petr Vichnar kontroluje také podobu jednotlivých příspěvků i přes to, že to už nepatří mezi jeho povinnosti: „*[...] Všechny reportáže čtu už dopředu ty texty, protože ta korekce více hlav je důležitá. Tam mnohdy prostě uteče nějaká chyba a našim ideálem je prostě bezchybný vysílání [...].*“¹⁵⁶

Někteří moderátoři sdělili v průběhu výzkumných rozhovorů i skutečnost, že si během své letité praxe v oboru nastavili vlastní rituály. Třeba Vojtěch Bernatský po dobu 28 let chodí pravidelně o půl sedmé do kostymérny, následně do maskérny a od 19:40 už čeká ve studiu na takzvanou předávku mezi moderátorem *Událostí a Branek, bodů, vteřin*, která začíná zhruba v 19:53.¹⁵⁷

¹⁵¹ viz. Barbora Černošková, 4. srov. Vojtěch Bernatský, 4.

¹⁵² „*[...] ten způsob té práce byl jiný v tom, že skutečně to byl prostě permanentní záprah od rána do večera, ten moderátor skutečně si sám vytvářel ten bodový scénář, měl po ruce tzv. směnaře, kteří mu pomáhali s vytvářením příspěvků, ale ten záprah byl mnohem větší než dnes.*“ Vojtěch Bernatský, 3. „*[...] ta práce teď toho moderátora se s tou zodpovědností nedá vůbec srovnat s tím, jak to bylo dřív.*“ Barbora Černošková, 17. „*[...] od rána do večera a večer jsem vysílal. Navíc ten moderátor nedělal jenom tu hlavní zpravodajskou relaci, ale dělal i potom v 10 hodin sportovní blok, to se jmenovalo Aktuality [...]. Takže řekl bych, že to bylo náročnější než dnes, daleko náročnější.*“ Petr Vichnar, 6.

¹⁵³ Petr Vichnar, 5.

¹⁵⁴ Barbora Černošková, 17.

¹⁵⁵ Tamtéž. „*[...] z 95 % se prostě vždycky na té skladbě těch příspěvků shodneme. [...] je to pořád kolektivní práce, pořád prostě se radíme, sedíme nad tím, spolupracujeme, měníme, prostě vyřazujeme nebo naopak [...].*“ Vojtěch Bernatský, 10.

¹⁵⁶ Petr Vichnar, 10.

¹⁵⁷ Vojtěch Bernatský, 11. Rituál Petra Vichnara začíná hlasovým cvičením: „*Já vždycky to dělám tak, že tak od půl sedmé tady mám takový hlasový cvičení a i po 46 letech praxe se nestydím tady 10, 20 minut dělat "jouveks" "jouvej" "jauvej" a různé básničky [...], v maskérně jsem někdy kolem devatenácté hodiny. Tam na mě teda pracují*

Sumarizace vlastností, které dotazovaní moderátoři uvedli, se shoduje s definicí základních kroků k dosažení důvěryhodnosti podle Franka Barnase – moderátor musí znát témata zpráv, o kterých prezentuje a zároveň musí mít přehled o aktuálních událostech. Televizní hlasatel je také jedním z kontrolních orgánů. Nejen, že je témat znalý, ale provádí i korekturu scénáře, kde se mohou objevit nejen překlepy, ale i faktické chyby. V neposlední řadě by měl moderátor zachovat profesionální vystupování během vysílání i mimo něj.¹⁵⁸

Co se týče chyb ve vysílání, je role moderátora podle Barbory Černoškové a Petra Vichnara taková, že z pohledu veřejnosti nesou za chyby zodpovědnost právě oni. „*Tak takový ten dojem, že jste udělala chybu z hlediska veřejnosti, jde vždycky za moderátorem, ale vnitřně to bylo tak, že kdo si udělal chybu, tak to byla jeho chyba.*“¹⁵⁹ Nicméně z interního hlediska je za všechny faktické chyby nyní odpovědný primárně editor BBV.¹⁶⁰

S prezentací sportovních zpráv jsou spojená takzvaná studia, která uvádí jednotlivé sportovní reportáže. Barbora Černošková si myslí, že první a poslední studio vytváří dojem relace a náleží moderátorovi – „*Je to takové naše zavedené pravidlo. Když začnou Branky, tak to první studio a zároveň potom to rozlučkové studio má trošku jiná pravidla. Všechno, co je mezitím – žádný hodnotící soud, žádný zabarvený výraz. [...] Každý moderátor je osobnost, stejně jako každý redaktor, každý komentátor. Myslím, že máte vlastně možnost nějak ty diváky navnadit tím, co řeknete, jak to řeknete. Když se loučíte, tak je to stejný.*“¹⁶¹

Jelikož studia obsahují tzv. flešovou informaci, stylisticky upravenou a živě interpretovanou moderátorem¹⁶², je pro tyto texty typický zpravodajský jazyk. Hlavní sportovní zpravodajská relace je omezená časem, a proto je hlavním úkolem tvůrců pořadu především podat základní informace. Podle Vojtěcha Bernatského mají v tomto směru sportovní redaktori výhodu: „*[...] Samozřejmě jsme okleštěni časem, máme nějakou stopáž a myslím si, že velkým bonusem redaktorů sportu je umění zkratky a umění rychlosti.*“¹⁶³ Zpravodajský jazyk je podle

a pak vlastně mezi tou zhruba čtvrt na osm a 19:35 mám na to, abych si tady kontroloval prostě všechny ty záležitosti, který budu vysílat.“ Petr Vichnar, 10.

¹⁵⁸ BARNAS, Frank and BARNAS, Marie. *Broadcast News Writing, Reporting, and Producing*. [online]. 8th Edition. Taylor and Francis, 2021. [cit. 2024 03. 11.]. ISBN 9781000347753. Dostupné z: <https://www.perlego.com/book/2194327/broadcast-news-writing-reporting-and-producing-pdf>. str. 267.

¹⁵⁹ Barbora Černošková, 10. Stejného názoru je i její kolega „*[...] ten moderátor nakonec jde tou kůží na trh. To znamená, on je před těmi diváky za všechno zodpovědný, když je tam nějaký malér, tak to spadne na jeho hlavu, ačkoliv mnohdy za to vůbec nemůže.*“ Petr Vichnar, 11.

¹⁶⁰ Miroslav Langer, 19.

¹⁶¹ Barbora Černošková, 23.

¹⁶² LOKŠÍK, Martin. In: OSVALDOVÁ, Barbora (ed.). *Zpravodajství v médiích*. Vydání třetí, revidované. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2020. ISBN 978-80-246-4612-1. str. 96.

¹⁶³ Vojtěch Bernatský, 13.

informantů specifický ve stručnosti a přesnosti. „*Ten zpravodajský jazyk je stručný, jasný, výstižný, žádné cukrbliky, žádná balastní slova, žádné věci, které tam nepatří.*“¹⁶⁴

¹⁶⁴ Barbora Černošková, 22. Podle Petra Vichnara musí být zase přesný a výstižný. „[...] jsme veřejnoprávní instituce čili měli bychom stoprocentně dodržovat spisovnou češtinu, správné vyslovování. [...] ten zpravodajský jazyk musí být přesný, výstižný a na té malé ploše musíte ideálně prostě tomu divákovi říct, o co jde.“¹⁶⁴ Petr Vichnar, 12.

5.3. Editor hlavní sportovní relace Branky, body, vteřiny

Dle Phila Andrewse má editor ve sportovní redakci klíčovou roli. Jeho úkolem je stanovit sportovní obsah a určit, kdo ho bude vytvářet.¹⁶⁵ Editor Miroslav Langer komplexně shrnul odpovědi obou dotázaných editorů reflektující povinnosti této pozice. Editor v současné podobě zodpovídá za kompletní obraz relace BBV. Vytváří bodový scénář, rozhoduje o pořadí jednotlivých příspěvků a jejich rozsahu – jinými slovy jim přisuzuje míru důležitosti. Editor má také na starost podobu příspěvků, a jakým způsobem se budou rámcovat.¹⁶⁶ Součástí jeho profese je také komunikace s dramaturgem, redaktory, externisty, reportéry a se směnaři, přidělovat práci a udržovat kontinuitu sportovní redakce. „*Pak jeho práce samozřejmě spočívá v tom, že kontroluje, co z toho nakonec vyleze, pokud možno by měl zabránit všem faktickým chybám.*“¹⁶⁷

Pozice šéfredaktora *Branek, bodů, vteřin* je v určitém ohledu specifická. Ten nemá na starosti pouze obsah hlavní sportovní relace, ale jeho další povinností je připravit i sportovní zpravodajský šot do Zpráviček, „[...] což je pro mě vždycky takový největší oříšek, protože Zprávičky nechtějí běžnou agendu nebo nějaký běžný zprávy sportovní, ale vždycky něco speciálního [...]“¹⁶⁸

Editor se v průběhu dne účastní dvou porad – v 10:00 a ve 14:00 hodin. Pracovní den editora začíná ranní zpravodajskou poradou v 10 hodin, kde jsou kromě editorů BBV přítomni i šéfredaktor zpravodajství Michal Dusík s šéfdramaturgem Radkem Bauerem. Na dopolední poradě se diskutuje o obsazích zpravodajských relací, které jsou v tu danou chvíli připravené. V samotném závěru se projednává zpravodajský realizační plán nadcházejícího dne.¹⁶⁹ Na poradě *Událostí* ve 14 hodin už editor BBV prezentuje připravený bodový scénář a sestavený natáčecí plán na další den. Po prezentaci bodového scénáře se na poradě *Událostí* také debatuje o podobě takzvané předávky.¹⁷⁰

¹⁶⁵ ANDREWS, Phil. *Sports Journalism: A Practical Introduction* [online]. 2nd Edition. SAGE Publications, 2013 [cit. 2024 02. 21]. ISBN 9781446292808. Dostupné z: <https://www.perlego.com/book/861446/sports-journalism-a-practical-introduction-pdf>. str. 23.

¹⁶⁶ Miroslav Langer, 3.

¹⁶⁷ Tamtéž.

¹⁶⁸ David Lukšů, 4.

¹⁶⁹ David Lukšů, 4.

¹⁷⁰ Tamtéž.

Výraznou přidanou hodnotou editora je i jeho přítomnost v režii při realizaci pořadu BBV, kde funguje jako guide neboli průvodce pro režiséra.¹⁷¹ Záležitostí editora je také doplňovat výsledky do tabulek. Následně editor hlásí moderátorovi z režie aktuální výsledky přímo do studia nebo aktualizuje nějaké informace, které se v bodovém scénáři na poslední chvíli změnilly. Pokud je dostatečný čas upravuje samotný text bodového scénáře pro větší konformitu moderátora v průběhu vysílání.¹⁷²

V neposlední řadě má editor na starosti vytvořit nejen texty studií pro moderátory, ale i jejich podkres, takzvané obrazové informace (OI) – jedná se o „*obrázky, které běží za tím moderátorem, tak to vlastně ve spolupráci s režisérem Branek nebo se střihačem, který to dává dohromady, vymýšlí nebo navrhuje, připravuje tabulky.*“¹⁷³

5.3.1. Kontrola reportáží

Kontrola jednotlivých příspěvků před rokem 2012 probíhala odlišným způsobem. Redaktor sice podobu příspěvku konzultoval s moderátorem, ovšem samotná korektura v tu dobu nebyla natolik důsledná. Určitou formu kontroly moderátoři prováděli, ale rozhodně ne v takové míře jako je tomu teď. Moderátor primárně zodpovídal za uvedení příspěvku ve studiu a za jejich řazení. Za podobu sportovní reportáže a chyby zodpovídal autor příspěvku, nikoli moderátor.¹⁷⁴

Nyní probíhá kontrola reportáží dvoufázově. Editor nejprve zkontroluje textovou složku příspěvku, poté už kompletně sestříhanou, hotovou reportáž. Po finální korektuře už jde schválená reportáž do vysílání.¹⁷⁵ Při druhé fázi kontroly je zapotřebí zrevidovat také obrazovou složku, zda se obraz shoduje s komentářem.¹⁷⁶ Editor Miroslav Langer dle svých slov postupuje při kontrole opačným způsobem než jeho kolegové. Jedním z důležitých aspektů při kontrole je také znalost tématu a přehled o jednotlivých sportovních událostech. „*To znamená, spíš se snažím vědět o té reportáži dřív co nejvíc, aby v okamžiku, když ji dostanu, tak už, abych v uvozovkách na první pohled byl schopný vidět, jestli je to správně, nebo není. Samozřejmě pak, když se objeví nějaká informace, která je tam nová, tak si ji ověřujeme, kontrolujeme.*“¹⁷⁷

¹⁷¹ David Lukšů, 4.

¹⁷² Tamtéž.

¹⁷³ Tamtéž.

¹⁷⁴ Vojtěch Bernatský, 7. srov. Barbora Černošková, 10.

¹⁷⁵ David Lukšů, 18.

¹⁷⁶ Tamtéž.

¹⁷⁷ Miroslav Langer, 17.

Problematiku vícefázové kontroly vidí oba editoři u reportáží z hokejových či fotbalových zápasů. „[...] Někdy už se nedá prostě při té rychlosti zkontrolovat ta konečná podoba, protože ty příspěvky chodí ve chvíli, kdy my už jsme třeba v režii, ale v každém případě se o to člověk snaží do poslední chvíle to vidět.“¹⁷⁸ I přes to, že má redaktor určitou zodpovědnost za vytvořenou reportáž, za chyby je opět odpovědný editor.¹⁷⁹ Primárně se v reportážích ověřují jména, číselné údaje a další fakty, ve kterých se podle zkušeností editorů nejčastěji chybují – například zda hráč postoupil do čtvrtfinále, nebo do prvního kola.¹⁸⁰

Z interpretace získaných dat se ukázalo, že zavedení pozice editora se odráží i při kontrole sportovních reportáží. Kontrola jednotlivých příspěvků probíhala i před zavedením pozice editora, ovšem v menší míře než dnes. Editor má na starost kromě skladby bodového scénáře nebo komunikace se členy sportovní redakce také korekturu reportáží. Od jeho nástupu začala být kontrola dvoufázová – první fází je posouzení textové složky takzvané košilky reportáže, kde se podle editorů nejčastěji chybují v číselných údajích a ve jménech. Následně se kontroluje podoba sestříhané reportáže. Změnila se i zodpovědnost za chyby ve sportovních reportážích. Zatímco dříve za veškeré nedostatky v obsahu příspěvků zodpovídali sami redaktoři, v současnosti jsou za veškeré chyby ve vysílání odpovědní editoři – dokonce i za ty v reportážích.

¹⁷⁸ David Lukšů, 18. Stejný problém těchto reportáží zaznamenal i Miroslav Langer: „Pokud jde o reportáže z hokejové ligy, které se hrají, tak ve velkém počtu případech prostě dorazí tak pozdě, že už nemáme šanci je zkontrolovat a zkrátka vidí je rovnou divák.“ Miroslav Langer, 17.

¹⁷⁹ David Lukšů, 19.

¹⁸⁰ David Lukšů, 20.

5.4. Výběr zpráv

Podobně jako příprava samotného bloku, je výběr zpráv pro hlavní sportovní zpravodajskou relaci *Branky, body, vteřiny* úzce spjatý se zpravodajským realizačním plánem, který zpracovává vedoucí dramaturg sportovního zpravodajství České televize Radek Bauer s týdenním předstihem. Pomocí předem připraveného natáčecího rozvrhu vzniká nabídka pro relaci BBV. V době, kdy byl moderátor sám editorem byla spolupráce při přípravě bodového scénáře s dramaturgem Radkem Bauerem intenzivnější. „[...] *To znamená, že když v plánu bylo, že se točí nějaký fotbal nebo nějaký extraligový volejbal, tak vlastně automaticky se předpokládalo, že je to nabídka do Branek. Vy jako moderátor, moderátorka jste si vlastně vybírala z té nabídky, co se ten den vejde do té hlavní relace.*“¹⁸¹ Proces přípravy na vysílání se s příchodem editora v roce 2012 výrazným způsobem nezměnil. Jak již bylo zmíněno v teoretické části práce, podle Tomáše Trampoty patří zaběhlé způsoby výběru zpráv, ustálené praktiky při sběru dat a prezentace zpravodajských příběhů mezi mediální rutiny.¹⁸²

Hlavním kritériem pro výběr témat sportovního zpravodajství je bohemika – úspěch českého sportovce, zejména pokud jde o soutěže z mistrovství světa, mistrovství Evropy a tak dále. Od těchto typů sportovních událostí s českou stopou se odvíjí celý bodový scénář. Tento postup při výběru a řazení zpráv se podle Vojtěcha Bernatského zachoval i s příchodem editora. V hlavní zprávě se vždy promítá to nejdůležitější v očích českého sportovního fanouška.¹⁸³ Jeho výrok potvrdilo všech pět informantů ze sportovní redakce. Rutinní postup při sestavování bodového scénáře popsal současný editor Miroslav Langer takto: „[...] *Na začátku by byl nějaký český mezinárodní úspěch, pak by se tam objevily nejvyšší soutěže ve fotbale a v hokeji, pak by se tam objevil zbytek mezinárodních soutěží s českou účastí, pak by se tam pravděpodobně objevily nějaké domácí soutěže, mistrovství republiky, basketbaly a tak dál [...].*“¹⁸⁴

Ustálený systém řazení jednotlivých sportovních událostí měla i Barbora Černošková v době, kdy byla sama za relaci zodpovědná. „*Měly pořadí fotbal, hokej, atletika, tenis, samozřejmě vždycky jsme se snažili akcentovat českou stopu, takže český úspěch. NHL jsme dávali docela často vysoko, [...]. A potom úplně jako v druhé části té relace byly jako míčové*

¹⁸¹ Barbora Černošková, 3.

¹⁸² TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-096-8. str. 124.

¹⁸³ Vojtěch Bernatský, 5.

¹⁸⁴ Miroslav Langer, 8.

*sporty, pokud se dělo něco, tak byly estetické sporty, anebo dostihy. V té době jsme ještě vysílali motorismus, takže třeba motorismus byl standardně blok na konci [...].*¹⁸⁵ Podle Barbory Černoškové bylo pravidlem otevírat relaci zpravodajstvím z fotbalového prostředí, jelikož v té době nebylo jednoduché prosadit jiný sport na začátek relace *Branek, bodů, vteřin*.¹⁸⁶

Podle šéfredatora Davida Lukšů je nabídka sportovních disciplín pestrá. Snaha je ukazovat i minoritní, méně populární sporty. Do sportovního zpravodajského servisu editoři zahrnují kromě nejpobulárnějších českých sportů i ty míčové, například basketbal, volejbal nebo florbal. Pokud se jedná o rozmanitost sportovních disciplín, nemá relace BBV žádné pevné bariéry. *„Pokud máme k dispozici záběry českého sportovce v jakékoliv disciplíně, někdy často i ne úplně populární, [...] snažíme se vlastně o takovou osvětu, představovat třeba i divákovi některé disciplíny, které tolik často nevidí, aby to nebylo jenom o fotbalu a o hokeji, případně o tenisu.*“¹⁸⁷ Nicméně Miroslav Langer připouští, že je složité zakomponovat více druhů sportů do tak krátkého bloku, jako jsou *Branky, body, vteřiny*. *„[...] Zatímco těch velkých sportů je deset, navíc sezónních, to znamená, že za celý rok jich všech deset ukážeme. Tak těch malých sportů je sto padesát, takže se objeví třikrát, čtyřikrát, pětkrát za rok [...].*“¹⁸⁸

Současný moderátor Petr Vichnar moderoval „Branky“ v období komunistického režimu, který podle něj do jisté míry ovlivňoval podobu tehdejších BBV. *„Do jisté míry v tom hrál roli i trošku tehdejší režim, protože některé zprávy prostě nebyly příliš žádoucí, anebo se uklízely někam dozadu. Já si vzpomínám, že dokonce bylo docela složité vysílat třeba právě tenis nebo sjezdové lyžování, protože se tam objevovali američtí sportovci, anebo naši emigranti, takže na to byly různé zákazy a příkazy [...].*“¹⁸⁹ Jedna zásada se za ta léta podle něj nezměnila a funguje dodnes – a to hierarchie řazení příspěvků od toho nejdůležitějšího. Také upozorňuje na fakt, že dříve nebylo dostupných tolik materiálů, například ze zahraničních sportovních akcí. Aktuální situace je protikladem – k dispozici je 40 položek do jednoho vysílacího bloku, a některé se musí vyřadit, protože se zkrátka do stopáže relace nevejdou.¹⁹⁰

¹⁸⁵ Barbora Černošková, 7.

¹⁸⁶ Tamtéž, 6.

¹⁸⁷ David Lukšů, 9.

¹⁸⁸ Miroslav Langer, 9.

¹⁸⁹ Petr Vichnar, 7.

¹⁹⁰ Petr Vichnar, 8. *„[...] Byl takový úzus, že by se mělo jít teda od nejdůležitějšího po to méně podstatný, od těch domácích velkých událostí po ty třeba méně zajímavý zahraniční, [...].* Tamtéž.

Za čtyřicet let jeho působení v Redakci sportu ČT je největší změnou pestrost nabídky a její aktuálnost, a to díky dnešním technickým možnostem.¹⁹¹

Stěžejní rozdíl při výběru sportovního zpravodajství spočívá především v pestrosti nabídky. Ta se v průběhu let postupně rozšiřovala nejprve o zahraniční příspěvky a následně o různorodé sportovní disciplíny, především díky delší stopáži.

¹⁹¹ Petr Vichnar, 8.

5.5. Tvorba hlavní sportovní zpravodajské relace Branky, body, vteřiny a jejího obsahu

Před zavedením editorské pozice 1. dubna 2012 za tvorbu relace BBV zodpovídali sami moderátoři. Jak vypadala práce moderátora *Branek, bodů, vteřin*, nejlépe popsala Barbora Černošková, která divákům prezentuje hlavní přehled sportovních událostí od roku 2007. „[...] *Od začátku mého působení ten moderátor dělal úplně všechno. Ve smyslu, měl na starosti to, jak ta relace bude vypadat, jaké bude řazení příspěvků, jak který bude dlouhý, jakým způsobem ten příspěvek bude uvedený a co bude obsahem toho příspěvku.*“¹⁹²

V osmdesátých letech minulého století působil jako kontrolní orgán denního sportovního zpravodajství zkušený redaktor, který hlídal a editoval zejména texty externistů. Podle moderátora Petra Vichnara to byla tehdejší určitá forma editorské pozice. „*Čili to byl takovej editor jako v tom starým slova smyslu – tak, jak to funguje třeba v novinách. Kdežto tady se teď udělalo to, že prostě dělá úplně všechno ten editor, když je hodně pilnej, tak dělá i šoty a tak.*“¹⁹³

V dnešní době za hlavní sportovní zpravodajskou relaci *Branky, body, vteřiny* zodpovídá kompletně editor. I přestože má editor zásadní roli při tvorbě relace, nejedná se o práci individuální – [...] *Je to sice člověk, který by teoreticky měl být ten nejdůležitější, ale dohromady je to stejně týmová práce.*“¹⁹⁴ Součástí tvůrčího celku je dramaturg sportovního zpravodajství, směnaři, redaktoři a v neposlední řadě také moderátoři BBV.

Relace BBV se začíná formovat už den předem v momentě, kdy probíhá kontrola natáčecího plánu a hledání dostupného obrazového materiálu ze zahraničních sportovních událostí.¹⁹⁵ Příprava se dále odvíjí od předem stanoveného natáčecího plánu, ze kterého editor při tvorbě relace vychází. Pracuje i s kalendářem České tiskové kanceláře, který zveřejňuje plánované sportovní události i s více než týdenním předstihem.¹⁹⁶

¹⁹² Barbora Černošková, 3.

¹⁹³ Petr Vichnar, 4.

¹⁹⁴ Miroslav Langer, 3.

¹⁹⁵ Miroslav Langer, 4. S názorem Miroslava Langera se ztotožňuje i šéfredaktor David Lukšů – „[...] *ten den vlastně začíná už asi den předem, protože si člověk potřebuje zmapovat přibližně, co ho čeká, co ten den se plánuje, co se natáčí, jak vypadá natáčecí plán. Případně, když má nějaký svůj nápad, tak může ještě vlastně reagovat a případně domluvit nějaký na natáčení.*“ David Lukšů, 4.

¹⁹⁶ David Lukšů, 8.

Pokud během dne nastanou komplikace při zpracování témat, je široký kolektiv sportovní redakce České televize pohotový. Podle Miroslava Langer nastávají komplikace ve chvíli, když se stane nějaká zásadní událost po půl sedmé večer.¹⁹⁷ Tyto zprávy se daleko složitěji zpracovávají, jelikož ten tým před samotným vysíláním není tak rozsáhlý. Moderátor už se většinou připravuje ve studiu, a samotné zpracování takových událostí poté většinou padá na hlavu editora nebo sloužícího směnaře. „[...] Takže pokud se opravdu stane, že umře důležitá osobnost v 18:30, tak je to kritická situace a v tu chvíli opravdu ten editor se do značné míry stává taky tím směnařem a musí hodně spoléhat na to, aby fungovala ta domluva předtím [...]“¹⁹⁸

Z interpretace rozhovorů s informanty dále vyplývá, že podobu relace ovlivní velké sportovní události. V průběhu konání mistrovství světa nebo olympijských her poskytuje hlavní sportovní zpravodajská relace BBV širší zpravodajský servis, a v této souvislosti se prodlužuje stopáž pořadu. *Branky, body, vteřiny* se změnil i po obsahové stránce – část relace tvoří tematický blok z výše uvedených sportovních událostí. Při olympijských hrách se mění i vizuální stránka – používá se specializovaná grafika nebo znělky. Nicméně se podle šéfredaktora technologie výroby, žurnalistické postupy ani role moderátorů či editorů žádným způsobem nezmění.¹⁹⁹

Nicméně jsou známé dvě výjimky, které měly vliv na tradiční roli moderátorů BBV při významných sportovních událostech jako je mistrovství světa v biatlonu, v hokeji nebo olympijské a paralympijské hry. Poprvé v historii celého pořadu *Branek, bodů, vteřin*, konkrétně před 10 lety, moderoval Vojtěch Bernatský relaci z olympijského parku na Letné k příležitosti začátku olympijských her v Soči.²⁰⁰ Podle Vojtěcha Bernatského se jednalo o velkou změnu oproti standardní práci, bylo zapotřebí větší improvizace a prezentování ovlivňovalo více faktorů než běžně ve studiu na Kavčích horách.²⁰¹

V druhém případě se *Branky, body, vteřiny* odbavovaly také z letošního světového šampionátu v biatlonu z Nového Města na Moravě. „Plánujeme to zase při dalších velkých akcích, kterými budou mistrovství světa, olympijské hry. Je to opravdu jenom při těch

¹⁹⁷ Miroslav Langer, 19.

¹⁹⁸ Tamtéž.

¹⁹⁹ David Lukšů, 22, 23.

²⁰⁰ Vojtěch Bernatský, 19.

²⁰¹ Tamtéž.

*výjimečných událostech, kdy jdeme do toho terénu, [...] to je takový šafrán, který vlastně by neměl zevšednět [...].*²⁰²

Velké sportovní události navíc pokrývá rozsáhlý štáb reportérů, redaktorů a směnařů, a to z důvodu množství materiálu, který při těchto akcích vzniká. *„Olympiáda hodně mění opravdu způsob zpracování jaksi sportovního zpravodajství i koneckonců nejenom Branek, bodů, vteřin, ale i zpravodajství na ČT24. Najednou má prostě o olympiádu mnohem větší zájem, dostává tam větší prostor ve Studiu 6 [...].*²⁰³

5.5.1. Televizní sportovní reportáž

Základním stavebním prvkem celé relace jsou sportovní reportáže. Relace *Branek, bodů, vteřin* začíná v momentě tzv. předávky s moderátory *Událostí* – „[...] *To je takový ten moment, kdy Události předávají slovo Brankám, bodům, vteřinám a říká se tam nějaká zpráva, která je jako klíčová.*“²⁰⁴ Samotný vysílací blok otevírá první reportáž a uzavírá tzv. tečka, jejíž hlavním kritériem je rozvinout základní informaci. Může jít do hloubky metodou určité nadsázky, nebo stylem přiblížení osobního zázemí, historických, ekonomických či dalších společenských okolností.²⁰⁵

Délka prvního a posledního příspěvku se pohybuje mezi 50 vteřinami a 1 minutou. Stopáž ostatních reportáží je podstatně kratší – přibližně 30 vteřin. Počet jednotlivých příspěvků se odvíjí od délky relace. *Branky, body, vteřiny* se ve všední dny vysílají 10 minut, o víkendech 12 minut – a to z toho důvodu, že se děje více sportovních událostí.²⁰⁶ V bodovém scénáři se objevují i tzv. zkratky - „*to znamená příspěvky, které jdou přes předěly rychle za sebou, třeba 2, 3, které zase trošku zrychlí tu dynamiku toho vysílání a není potřeba je nějakým způsobem rozvádět.*“²⁰⁷

Podle šéfreditora Davida Lukšů je nejzásadnějším úkolem hlavní sportovní relace přinést ve zkratce informace o tom, jak se událost vyvíjela, a jak dopadla. Není jednoduché všechny

²⁰² David Lukšů, 22.

²⁰³ Miroslav Langer, 21.

²⁰⁴ David Lukšů, 4.

²⁰⁵ Miroslav Langer, 8. Tezi Miroslava Langera podporují i David Lukšů s moderátorem Vojtěchem Bernatským. „[...] tzv. tečka, který říkáme tečka, která trošku přesahuje nějaký výsledkový servis nebo, nebo jako svět statistik nějakýho takovýho to denního chleba a nabízí trošku jiné pohled na sport.“ David Lukšů, 13. „[...] to není úplně jenom informace o tom, že se někde něco dělo, ale mělo by to mít nějakou nastavenou hodnotu, ještě jako nějakou nadstavbu. Je to delší stopáž, něco, co hezky uzavře ty Branky, body, vteřiny.“ Vojtěch Bernatský, 5.

²⁰⁶ David Lukšů, 16.

²⁰⁷ Vojtěch Bernatský, 5.

informace podat ve zkráceném prostoru a v neustálém tempu, kterým sportovní zpravodajství disponuje. Z konkrétní události, která trvá dvě hodiny, by měl redaktor vybrat to nejdůležitější – klíčové okamžiky, které utkání ovlivnily a říct konečný výsledek.²⁰⁸

Televizní sportovní reportáž by kromě základních informací ze sportovní události měla obsahovat i zajímavost, aby divák neztratil ve sportovním zpravodajství přehled. „[...] Pokud se tam dá příliš mnoho faktů včetně třeba typicky číselných údajů, tak to prostě zaplaví toho diváka, ten se v tom nemá šanci orientovat. Najít něco trošku výjimečného, trošku atypického, co ho z toho vytrhne.“²⁰⁹ V tomto ohledu je také důležitý soulad obrazu s komentářem.²¹⁰ Podle Petra Vichnara je podstatné udržet divákovu pozornost, která s postupem času upadá – z tohoto důvodu by měly reportáže dodržovat především jednoduchost a srozumitelnost.²¹¹ Skladbu sportovní reportáže přirovnává ke stavbě řeči. „[...] Tak jako ta řeč plyne, má nějaká pravidla, že čeština začíná nahoře a končí tečkou, tak i ta reportáž musí mít nějakou strukturu, nějakou stavbu [...].“²¹²

Barbora Černošková a Vojtěch Bernatský vnímají sport jako radost a zábavu – a právě tyto atributy by se v reportážích měly objevit ve formě poutavého příběhu.²¹³ Uvedené výpovědi informantů souhlasí se všeobecným pojetím sportovní reportáže, která by podle Roberta Záruby a Alice Němcové Tejkalové měla vedle základních informací přinést nadstavbu nebo zajímavost pro lepší stravitelnost obsahu.²¹⁴

Dalším stavebním prvkem bodového scénáře je obsah agenturního zpravodajství. Ve sportovní redakci České televize vycházejí zaměstnanci ze servisu evropské vysílací unie, nejčastěji z České tiskové kanceláře a ze zahraničních zpravodajských agentur Reuters nebo

²⁰⁸ David Lukšů, 12.

²⁰⁹ Miroslav Langer, 11.

²¹⁰ V tomto případě Miroslav Langer souhlasí s pojetím sportovní reportáže Oty Černého, bývalého šéfredaktora Redakce sportu ČT. „[...] A to je zásada, která je strašně důležitá. Ta představuje, jak to, aby divák se orientoval v tom, co se děje, ale třeba identifikaci těch sportovců, týmů, který se tam představují.“ Miroslav Langer, 11.

²¹¹ Petr Vichnar, 13.

²¹² Tamtéž.

²¹³ „[...] je důležitý říct, jak to dopadlo a všechny jako statistický důležitý věci samozřejmě, ale ten sport je radost a já si myslím, že by v tom vždycky jako nějaká radost měla být, takže najít tam příběh a najít tam něco, co toho diváka zaujme je asi nejstručněji vystižený [...].“ Barbora Černošková, 24. „[...] vždycky musím dbát opět na to, aby to bylo to nejdůležitější a případně to, co z obecného pohledu televizního diváka je nejpoutavější, abych vybral ty nejzajímavější záběry, případně aby se v tom i malinkém 30vteřinovém příspěvku prodal nějaký zajímavý příběh [...].“ Vojtěch Bernatský, 14.

²¹⁴ CUDLÍN, Karel, OSVALDOVÁ, Barbora; KOPÁČ, Radim a NĚMCOVÁ TEJKALOVÁ, Alice (ed.). *O reportáži, o reportérech*. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-1781-7. str. 89, 109.

Associated Press.²¹⁵ K ověřování výsledků kromě zpravodajských agentur využívají také sportovní zpravodajský online servis iSport, iDNES/Sport nebo Sport.cz.²¹⁶

Při charakteristice televizní sportovní reportáže uvedli oslovení informanti především její všeobecné rysy, žádnou proměnu sportovní reportáže nikdo z nich nespecifikoval. Naopak se všichni dotázaní moderátoři i editoři shodli na jiné podstatě, a to na značné proměně sportovního zpravodajství. Jednoznačným způsobem se proměnil proces zpracování, množství informací a jejich aktuálnost. Podle Petra Vichnara sportovní zpravodajství odráží vývoj světa, společnosti, techniky a lidského pokroku.²¹⁷ Nevýhodou je podle něj vzdělanost dnešního diváka, který je s nástupem internetu o dané problematice daleko více informovaný.²¹⁸

Sportovní zpravodajství se posunulo i díky technologickým možnostem. Editor Miroslav Langer ve zpravodajství působí od roku 1997 a za dobu jeho působení se sportovní zpravodajství změnilo podle jeho slov diametrálně. Jedním z omezujících faktorů byla pásková technologie, která prodlužovala stříh materiálů ze sportovních událostí a způsob dopravy hotového materiálu do televize. Významně se zvýšila dostupnost nejen aktuálních informací a obrazového materiálu, ale také dostupnost samotných sportů.²¹⁹ Mezi další technologické přínosy patří čtecí zařízení, pomocí kterého mohou moderátoři udržovat neustálý kontakt s divákem, a redakční systém Octopus, ve kterém dnes editor vytváří bodový scénář relace BBV. Do tohoto systému má přístup nejen editor, ale také redaktori nebo moderátoři.

Podle Vojtěcha Bernatského je současné sportovní zpravodajství dynamičtější než dřív. „[...] Je to opravdu o vteřinách, neuvěřitelný, a pro moderátora i pro toho editora i pro tu režii celou je to adrenalin, ale zároveň jsme jako hrdí na to, že to je takhle aktuální a že ten divák má fakt servis, jako kdyby seděl doma u Livesportu a díval se na online výsledky.“²²⁰

²¹⁵ David Lukšů, 17.

²¹⁶ Miroslav Langer, 16.

²¹⁷ Petr Vichnar, 14.

²¹⁸ Petr Vichnar, 15.

²¹⁹ Miroslav Langer, 14, 15. David Lukšů vidí ze strany zvýšení informačních proudů i jistá úskalí, kdy s velkým množstvím informací zároveň dochází ke zvýšení tlaku nejen na editory, ale i na redaktory. David Lukšů, 14.

²²⁰ Vojtěch Bernatský, 17.

Závěr

V této bakalářské diplomové práci jsem si kladla za cíl zjistit, jak se proměnily mediální rutiny moderátorů *Branek, bodů, vteřin* po zavedení editorské pozice k 1. dubnu 2012. Práce rovněž zkoumala i motivaci zavedení pozice editora, jelikož důvod této změny nebyl nikde definován. Podněcujícím faktorem k vypracování této studie byl rozhovor se současnou moderátorkou *Branek, bodů, vteřin* Barborou Černoškovou, která před dvěma lety zavedenou změnu zmínila v průběhu méj exkurze ve sportovní redakci České televize na Kavčích horách v Praze.

V teoretickém oddílu jsem nejprve charakterizovala historický vývoj hlavní sportovní zpravodajské relace *Branky, body, vteřiny*. Následně jsem specifikovala stěžejní teoretické koncepty mediálních rutin společně s rolemi editora a moderátora, které se vztahují k hlavní výzkumné otázce. V rámci lepšího porozumění mediálních rutin moderátorů a editorů hlavního sportovního pořadu jsem vymezila další přidružené teoretické rámce výběru zpráv a tvorby sportovního zpravodajství a jeho obsahu. Jelikož bakalářská diplomová práce pojednává o sportovním zpravodajství, věnovala jsem se stručně jeho pojetí v druhé kapitole.

Definované termíny v teoretické části této práce jsem následně využila v analytickém úseku, který jsem zpracovala na základě metodiky. Zvolené metodice se podrobně věnuji ve čtvrté kapitole.

Před zahájením samotného výzkumu jsem si stanovila hlavní výzkumnou otázku, která zněla: *Jak se změnila mediální rutiny moderátorů Branek, bodů, vteřin s nástupem editora?* K zodpovězení hlavní výzkumné otázky mi pomohly dílčí výzkumné otázky: *Jaké byly mediální rutiny moderátorů ve sportovní redakci před 1. dubnem 2012? Jaké jsou současné mediální rutiny moderátorů a editorů ve sportovní redakci? Jaká byla motivace k zavedení pozice editora pro sportovní zpravodajství Branky, body, vteřiny?* Hlavní výzkumnou otázku jsem společně s dílčími otázkami kladla respondentům explicitně, s výjimkou poslední dílčí otázky: *Jaká byla motivace k zavedení pozice editora pro sportovní zpravodajství Branky, body, vteřiny?* Všechny otázky byly zodpovězeny na základě sérií otázek, které se vzhledem k různorodosti respondentů lišily.

K získání potřebných informací o mediálních rutinách moderátorů a editorů *Branek, bodů, vteřin* jsem využila techniku kvalitativního dotazování v podobě polostrukturovaných

rozhovorů s vybranými členy sportovní redakce České televize. Polostrukturované rozhovory jsem realizovala se současnými moderátory Vojtěchem Bernatským, Barborou Černoškovou, a Petrem Vichnarem, kteří hlavní sportovní zpravodajství moderovali také v době před zavedením nového formátu v roce 2012. Následně jsem vedla rozhovor s editorem BBV Miroslavem Langerem a s šéfredaktorem sportovního zpravodajství Davidem Lukšů. Výzkumný scénář pro moderátory byl záměrně rozdělen do povinností před zavedením a po zavedení editorské pozice.

Z následné interpretace realizovaných polostrukturovaných rozhovorů vyplynulo, že zavedení editorské pozice k 1. dubnu 2012 výrazně proměnilo dosavadní mediální rutiny moderátorů *Branek., bodů, vteřin.* Zatímco v minulosti měli moderátoři na starost sestavení bodového scénáře, řazení a uvedení jednotlivých příspěvků, přípravu na vysílání a samotnou prezentaci relace BBV, nyní je jejich jedinou povinností bezchybně odprezentovat hlavní sportovní zpravodajskou relaci. Ostatní výše zmíněné povinnosti moderátorů převzali editoři BBV.

Motivací pro zavedení editorské pozice bylo několik. Jednou z motivací bylo sjednocení formátu relace *Branek, bodů, vteřin* se štábní kulturou zpravodajství a zavedení běžného režimu, který je standardní v audiovizuálních médiích. Zavedení pozice inicioval tehdejší šéfredaktor Redakce sportu Otakar Černý, který už v roce 2009 uvedl do chodu počáteční fázi vícestupňové kontroly k zamezení chyb. Jeho další myšlenkou byla jednotná osa relace. V neposlední řadě byl cíl usnadnit práci moderátorům, kteří v minulosti upozorňovali na problémy, které byly způsobeny právě jejich zodpovědností za celou podobu relace.

Podle výpovědí informantů jsem také specifikovala atributy moderátora *Branek, bodů, vteřin.* Moderátor by měl být stoprocentně připraven po profesní stránce, dále by měl mít přehled nejen o prezentovaném obsahu relace, ale také kompletní přehled o sportovních událostech. Dále zodpovídá za svůj vizuální a mluvený projev – neměl by mít vadu řeči a musí s ní umět pracovat. Moderátor udává i atmosféru celé relace. V současné době se moderátor BBV podílí na tvorbě relace formou konzultací s editory a také je jedním z kontrolních orgánů bodového scénáře. S rolí moderátora je spojený i negativní aspekt. Ten z pohledu televizního publika nese zodpovědnost za chyby ve vysílání. Nicméně z interního hlediska za chyby zodpovídá editor BBV.

Mezi povinnosti editora *Branek, bodů, vteřin* patří sestavit bodový scénář relace a rozhodovat o pořadí a obsahu jednotlivých příspěvků. Pracovní náplní editora je komunikovat s dramaturgem, redaktory, externisty, reportéry a se směnaři, přidělovat jim práci a udržovat kontinuitu sportovní redakce. Editor BBV má tedy zodpovědnost za veškerý obsah hlavní zpravodajské sportovní relace. Specifická je pozice šéfredaktora BBV, kterým je od roku 2012 David Lukšů. Kromě obsahu hlavní relace musí připravit i sportovní zpravodajský blok do Zpráviček. Povinnosti editora se vztahují i ke kontrole sportovních reportáží.

Nicméně před zavedením editorské pozice v roce 2012 za podobu sportovní reportáže odpovídal autor příspěvku. Moderátor byl primárně zodpovědný pouze za uvedení příspěvku ve studiu a za jejich řazení. Oslovení moderátoři se shodli na tom, že samotná korektura příspěvků v tu dobu nebyla natolik důsledná. Určitou formu kontroly prováděli, ale ne v takové míře jako je tomu teď. Nyní probíhá kontrola reportáží dvoufázově. Editor nejprve zkontroluje textovou složku příspěvku, poté už kompletně sestříhanou, hotovou reportáž. Po finální korektuře už putuje schválená reportáž do vysílání.

V oblasti výběru zpráv žádná výrazná změna po zavedení editorské pozice nenastala. Hlavním kritériem pro výběr témat sportovního zpravodajství je bohemika – český sportovní úspěch, od kterého se celý obsah relace odvíjí. Stěžejní rozdíl při výběru sportovního zpravodajství spočívá především ve škále nabídky. Ta se v průběhu let postupně rozšiřovala nejprve o zahraniční příspěvky, následně o různorodé sportovní disciplíny. Co se týče rozmanitosti sportovních disciplín, je nabídka relace BBV pestrá. Do sportovního zpravodajského servisu editoři zahrnují kromě nejpopulárnějších českých sportů například basketbal, volejbal, florbal, nebo také minoritní sporty s menší fanouškovskou základnou.

Zodpovědnost za obsah hlavní sportovní zpravodajské relace *Branky, body, vteřiny* se v roce 2012 také změnila. Zatímco před zavedením editorské pozice za relaci kompletně zodpovídal moderátor, dnes tato povinnost náleží editorovi BBV. Kromě editorů jsou součástí tvůrčího celku relace dramaturg sportovního zpravodajství, směnaři, redaktori a v neposlední řadě také moderátoři BBV.

Hlavní sportovní zpravodajskou relaci BBV proměňují velké sportovní události jako jsou mistrovství světa nebo olympijské hry. V průběhu těchto akcí relace poskytuje širší zpravodajský servis a tvoří tematické bloky, které v této souvislosti změni relaci po obsahové stránce. Navíc se prodlužuje vysílací čas pořadu. Při olympijských hrách se mění i vizuální

stránka v podobě specializované grafiky nebo znělek. Nicméně se podle šéfreditora Davida Lukšů technologie výroby, žurnalistické postupy ani role moderátorů či editorů žádným způsobem nezmění.

Základním stavebním prvkem relace BBV jsou sportovní reportáže, které by kromě základních informací ze sportovní události měly obsahovat i zajímavost, aby divák neztratil ve sportovním zpravodajství přehled. Při charakteristice atributů sportovní reportáže se informanti doplňovali. Podle Petra Vichnara lze dosáhnout udržení divákovi pozornosti především jednoduchostí a srozumitelností příspěvku. Podle Barbory Černoškové a Vojtěcha Bernatského by měly reportáže diváka zaujmout poutavým příběhem. Dalším prvkem relace je obsah agenturního zpravodajství. Zaměstnanci sportovní redakce ČT nejčastěji využívají zpravodajství od agentur ČTK nebo Reuters. Při ověřování výsledků poté i online servery iSport, iDNES/Sport nebo Sport.cz.

Dotázaní proměnu samotné sportovní reportáže nespécifikovali, nicméně se jednoznačně shodli na transformaci procesu zpracování sportovního zpravodajství, většího množství informací a zvýšení jejich aktuálnosti.

Díky analytické části této bakalářské diplomové práce jsem došla k závěru, že zavedení editorské pozice bylo jednoznačným přínosem v několika ohledech. Především se v současné době mohou moderátoři plně věnovat přípravě a samotnému prezentování sportovního zpravodajství, jelikož jejich zodpovědnost za podobu relace *Branek, bodů, vteřin* převzali editoři. I přes to se moderátoři nadále podílejí na tvorbě relace formou konzultací a korektury. Zároveň došlo k posílení kontroly nejen bodového scénáře, ale i jednotlivých příspěvků. Rozšířila se také nabídka sportovních disciplín. Hlavní sportovní zpravodajská relace divákům nabízí kromě sportů s velkou fanouškovskou základnou také míčové nebo minoritní sporty.

Seznam použité literatury

ANDREWS, Phil. *Sports Journalism: A Practical Introduction* [online]. 2nd Edition. SAGE Publications, 2013 [cit. 2024 02. 15.]. ISBN 9781446292808.

Dostupné z: <https://www.perlego.com/book/861446/sports-journalism-a-practical-introduction-pdf>.

BARÁKOVÁ, Tereza. *Role moderátora TV zpravodajství. Komparativní analýza veřejnoprávní a komerční televize* [online]. Praha, 2020 [cit. 2024 03. 08.]. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/118979/120361215.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. 99 s. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce PhDr. Jakub Železný.

BARNAS, Frank and BARNAS, Marie. *Broadcast News Writing, Reporting, and Producing* [online]. 8th Edition. Taylor and Francis, 2021 [cit. 2024 03. 11.]. ISBN 9781000347753.

Dostupné z: <https://www.perlego.com/book/2194327/broadcast-news-writing-reporting-and-producing-pdf>.

BOYLE, Raymond. and HAYNES, Richard. *Power Play: Sport, The Media and Popular Culture* [online]. 2nd Edition. Edinburgh University Press, 2009 [cit. 2024 02. 15.]. ISBN 9780748635948.

Dostupné z: <https://www.perlego.com/book/1708585/power-play-sport-the-media-and-popular-culture-pdf>.

BOYLE, Raymond. *Sports Journalism: Context and Issues* [online]. SAGE Publications, 2006 [cit. 2024 02. 13.]. ISBN 9781446223789.

Dostupné z: <https://www.perlego.com/book/860892/sports-journalism-context-and-issues-pdf>.

BRO, Peter, REINECKE HANSEN, Kenneth and ANDERSSON, Ralf. *Improving productivity in the newsroom? Deskillling, reskillling and multiskilling in the news media*. In: *Journalism Practice* [online]. vol. 10, no. 8. Taylor and Francis, 2016 [cit. 2024 03. 18.]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/17512786.2015.1090883>.

BURNS, Lynette Sheridan. *Žurnalistika*. Přeložila Hana LOUPOVÁ. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-871-6.

CUDLÍN, Karel, OSVALDOVÁ, Barbora; KOPÁČ, Radim a NĚMCOVÁ TEJKALOVÁ, Alice (ed.). *O reportáži, o reportérech*. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 978-80-246-1781-7.

DĚKANOVSKÝ, Jan. *Sport, média a mýty: zlatí hoši, královna bílé stopy a další moderní hrdinové*. Praha: Dokořán, 2008. Bod (Dokořán). ISBN 978-80-7363-131-4.

HALADA, Jan a OSVALDOVÁ, Barbora (ed.). *Slovník žurnalistiky: výklad pojmů a teorie oboru*. Páté, doplněné a rozšířené vydání (v Nakladatelství Karolinum druhé). Praha: Nakladatelství Karolinum, 2023. ISBN 978-80-246-5592-5.

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Čtvrté, přepracované a rozšířené vydání. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-0982-9.

JANOŠKOVÁ, Kristýna. *Mediální rutiny redaktorů ve zpravodajské redakci ostravského studia České televize* [online]. Olomouc, 2019 [cit. 2024 03. 08.]. Dostupné z: https://theses.cz/id/28xj6s/Bakalsk_prce_-_Kristna_Janokov.pdf. 96 s. Diplomová práce (Bc.) Univerzita Palackého, Filozofická fakulta, Katedra mediálních a kulturních studií a žurnalistiky. Vedoucí diplomové práce Mgr. et Mgr. Karel Páral, Ph.D.

KABÁT, Marcel (ed.). *Ročenka České televize 1998. C1999*. Praha: Česká televize, c1999. ISBN 8085005204.

KONČELÍK, Jakub; VEČEŘA, Pavel a ORSÁG, Petr. *Dějiny českých médií 20. století*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-698-8.

KÖPPLOVÁ, Barbara. *Dějiny českých médií v datech: rozhlas, televize, mediální právo*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Nakladatelství Karolinum, 2003. ISBN 8024606321.

KRUML, Milan. *Televize? Televize! Procházka prvního šesti dekadami televizního vysílání u nás pro začátečníky i pokročilé*. Praha: Česká televize, 2013.

OSVALDOVÁ, Barbora (ed.). *Zpravodajství v médiích*. Vydání třetí, revidované. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2020. ISBN 978-80-246-4612-1.

PĚTVALSKÁ, Eva. *Mediální rutiny deníku Mladá fronta Dnes a jejich proměny v souvislosti se změnou šéfredaktora v roce 2014* [online]. Olomouc, 2016 [cit. 2024 03. 08.]. Dostupné z: https://theses.cz/id/8f955v/Bakal_sk_prce_P_tvalsk.pdf. 56 s. Diplomová práce (Bc.) Univerzita Palackého, Filozofická fakulta, Katedra mediálních a kulturních studií a žurnalistiky. Vedoucí diplomové práce Mgr. et Mgr. Karel Páral, Ph.D.

RÍMSKÝ, Prokop. *Historie Redakce sportu České televize v letech 1993-2015* [online]. Praha, 2016 [cit. 2024 03. 07.]. Dostupné z: https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/78437/DPTX_2014_1_11230_0_41637_3_0_162589.pdf?sequence=1&isAllowed=y. 337 s. Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce PhDr. Petr Bednařík, Ph.D.

SEDLÁKOVÁ, Renáta. *Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky*. Žurnalistika a komunikace. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-3568-9.

SHOEMAKER, Pamela. and REESE, Stephen. *Mediating the Message in the 21st Century: A Media Sociology Perspective* [online]. Taylor and Francis, 2013 [cit. 2024 02. 17.]. ISBN 9781135858285.

Dostupné z: <https://www.perlego.com/book/1609330/mediating-the-message-in-the-21st-century-a-media-sociology-perspective-pdf>.

SHOEMAKER, Pamela. and VOS, Timothy. *Gatekeeping Theory* [online]. Taylor and Francis, 2009 [cit. 2024 02. 22.]. ISBN 9781135860592.

Dostupné z: <https://www.perlego.com/book/1609412/gatekeeping-theory-pdf>.

SOPROVÁ, Jana; ŠNÁBL, Vít a BELNAYOVÁ, Katarína (ed.). *Ročenka České televize 1993. 1994c*. Praha: Česká televize, 1994c.

ŠNÁBL, Vít a BELNAYOVÁ, Katarína (ed.). *Ročenka České televize 1995. C1996*. Praha: Česká televize, c1996. ISBN 8085005093.

TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-096-8.

Seznam internetových zdrojů

Branky, body, vteřiny 60 let [online]. Česká televize, 13. 03. 2016 [cit. 2024 01. 25.].

Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11451346419-branky-body-vteriny-60-let/>.

DVOŘÁK, Petr. *KROK do digitální budoucnosti: Česká televize 2012–2017* [online]. 2011 [cit. 2024 01. 25.].

Dostupné z: <https://img.ceskatelevize.cz/boss/image/contents/rada-ct/dokumenty/projekty-kandidatu-gr-2011/petr-dvorak-projekt.pdf>.

FRIČOVÁ, Michaela. *Česká televize představuje nové moderátory Branek, bodů, vteřin* [online]. Česká televize, 02. 03. 2012 [cit. 2024 01. 25.]. Dostupné z:

<https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/press/tiskove-zpravy/?id=6280&strana-3=7&category=3>.

Radek Bauer – Lidé ČT Sport [online]. Česká televize [cit. 2024 02. 17.].

Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/lide/radek-bauer/>.

Výroční zpráva o činnosti České televize v roce 2006 [online]. Česká televize, 2007 [cit. 2024 01. 25.].

Dostupné z: <https://img.ceskatelevize.cz/boss/image/contents/publikace-ct/rocnky/2006/zprava2006.pdf>.

Výroční zpráva o činnosti České televize v roce 2007 [online]. Česká televize, 2008 [cit. 2024 01. 25.].

Dostupné z: https://img.ceskatelevize.cz/boss/image/contents/rada-ct/vyrocní_zpravy/zprava2007_vyrocní_zprava.pdf.

Výroční zpráva o činnosti České televize v roce 2008 [online]. Česká televize, 2009 [cit. 2024 01. 25.].

Dostupné z: https://img.ceskatelevize.cz/boss/image/contents/rada-ct/vyrocní_zpravy/zprava2008.pdf.

Seznam zkratek

BBS – Branky, body, sekundy

BBV – Branky, body, vteřiny

ČST – Československá televize

ČT – Česká televize

ČTK – Česká tisková kancelář

ME – mistrovství Evropy

MS – mistrovství světa

OH – olympijské hry

Seznam příloh

Příloha č. 1: Výzkumné otázky k rozhovorům – editoři BBV

Příloha č. 2: Výzkumné otázky k rozhovorům – současní moderátoři BBV

Příloha č. 3: Výzkumné otázky k rozhovoru – současný moderátor BBV, moderátor BBS

Přílohy

Příloha č.1: Výzkumné otázky k rozhovorům – editoři BBV

Pozice v redakci
1. Jak dlouho pracujete v České televizi?
2. Jak dlouho působíte jako editor BBV?
Příprava na vysílání BBV
3. Jaké jsou povinnosti a pravomoci editora BBV?
4. Jak vypadá běžný pracovní den editora BBV?
5. Jaká byla motivace pro zavedení pozice editora BBV?
6. Jaký máte systém přípravy bodového scénáře BBV?
7. Jak se moderátoři podílejí na tvorbě relace BBV?
8. Jak řadíte do vysílání jednotlivé sportovní události? Mají své určité pořadí ve vysílání?
9. Jak pracujete s vyvážeností témat (domáci/zahraniční)?
10. Jak probíhá komunikace mezi sportovními redakcemi ČT (Brno, Ostrava)?
11. Jak má vypadat televizní sportovní reportáž?
12. Jak se změnilo televizní sportovní zpravodajství?
Ověřování informací
13. Jak probíhá kontrola skladby reportáží?
14. Do jaké míry ověřujete faktické informace v jednotlivých reportážích?
Mimořádná sportovní událost (OH, MS, ME)
15. Jakým způsobem se změní vysílání BBV při konání mimořádné sportovní události?
16. Má sportovní redakce po dobu konání mimořádné sportovní události upravený provoz?

Příloha č. 2: Výzkumné otázky k rozhovorům – současní moderátoři BBV

Pozice v redakci
1. Jak dlouho pracujete v České televizi?
2. Jak dlouho působíte na pozici moderátora/ky BBV?
Příprava na vysílání BBV před zavedením pozice editora
3. Jaké byly povinnosti a pravomoci moderátora/ky BBV?
4. Jak vypadal běžný pracovní den moderátora/ky BBV?
5. Jaký jste měl/a systém přípravy bodového scénáře BBV?
6. Jak jste řadil/a do vysílání jednotlivé sportovní události? Měly své určité pořadí?
7. Jak jste pracoval/a s vyvážeností témat (domáci/zahraniční)?
8. Jak probíhala komunikace mezi sportovními redakcemi ČT (Brno, Ostrava)?
Ověřování informací před zavedením pozice editora
9. Jak probíhala kontrola skladby reportáží?
10. Do jaké míry jste ověřoval/a faktické informace v jednotlivých reportážích?
Příprava na vysílání BBV po zavedení pozice editora (od 01. 04. 2012)
11. Jaká byla motivace pro zavedení pozice editora BBV?
12. Jaké jsou povinnosti a pravomoci moderátora/ky BBV?
13. Jak vypadá běžný pracovní den moderátora/ky BBV?
14. Co všechno by měl ovládat moderátor/ka televizního zpravodajství?
15. Pracujete na svém mluveném projevu?
16. Jaká jsou kritéria pro mluvený projev ve veřejnoprávním médiu?
17. V čem je specifický zpravodajský jazyk?
18. Jak má vypadat text pro studio?
19. Jak má vypadat televizní sportovní reportáž?
20. Jak se změnilo televizní sportovní zpravodajství?
Ověřování informací (od 01. 04. 2012)
21. Jakým způsobem se moderátor/ka podílí na kontrole bodového scénáře?
22. Do jaké míry ověřujete faktické informace ve studiu a v reportážích?
Mimořádná sportovní událost (OH, MS, ME)
23. Jakým způsobem se mění povinnosti moderátora/ky během mimořádné sportovní události?
24. Jakým způsobem se změnilo vysílání BBV při konání mimořádné sportovní události?

Příloha č. 3: Výzkumné otázky k rozhovoru – současný moderátor BBV, moderátor BBS

Pozice v redakci
1. Jak dlouho pracujete v České televizi?
2. Jak dlouho působíte na pozici moderátora BBV?
Příprava na vysílání BBV před zavedením pozice editora (1980 - 1998)
3. Jaké byly povinnosti a pravomoci moderátora BBS/BBV?
4. Jak vypadal běžný pracovní den moderátora BBS/BBV?
5. Jak vypadal systém přípravy relace BBS/BBV?
6. Jak vypadala relace BBS/BBV do roku 1998 v porovnání se současnou podobou BBV?
7. Jaké bylo řazení jednotlivých sportovních událostí? Měli své určité pořadí ve vysílání?
8. Jak probíhala komunikace mezi sportovními redakcemi ČT (Brno, Ostrava)?
Ověřování informací před zavedením pozice editora (1980 - 1998)
9. Jaké informační zdroje jste v redakci sportu využívali?
10. Do jaké míry jste ověřoval faktické informace?
Příprava na vysílání BBV po zavedení pozice editora (od 01. 04. 2012)
11. Jaké jsou povinnosti a pravomoci moderátora BBV?
12. Jak vypadá běžný pracovní den moderátora BBV?
13. Co všechno by měl ovládat moderátor televizního zpravodajství?
14. V čem je specifický zpravodajský jazyk?
15. Jak má vypadat text pro studio?
16. Jak má vypadat televizní sportovní reportáž?
17. Jak se změnilo televizní sportovní zpravodajství?
Ověřování informací (od 01. 04. 2012)
18. Jakým způsobem se moderátor podílí na kontrole bodového scénáře?